

Новини ▶ 6

Кметове мамят и Брюксел, и държавата

Премиерът Борисов ще прави наръчник какво да НЕ правят общините, за да усвояват европарите

Интервю ▶ 8-9

Ще има изтласкване от дъното през пролетта

▶ Етиен дьо Понсен, посланик на Франция у нас

Инвеститор ▶ 12

Балканкар Заря търси 1.3 млн. лв. от пазара

Компанията прави опит да изпълни условията на облигационерите по проблемната си емисия

Дискусия ▶ 13

Приватизацията на борсата не е панацея

Трябва да се качат 45% от капитала на държавните компании, казва Апостол Апостолов, бивш председател на КФН

News in English ▶ 11

pari.bg Пари

Понеделник

15 февруари 2010, брой 30 (4841)

USD/BGN: 1.44108

▲ +1.08%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.35720

▼ -1.06%

Българска народна банка

Sofix: 440.58

▲ +0.23%

Българска фондова борса

BG40: 120.53

▲ +0.88%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

НЕСИГУРНОСТ И ФАЛИТИ НА СТРОИТЕЛНИЯ ПАЗАР

1000
строителни фирми ще фалират през 2010 г.

5-25%
ще поевтинят апартаментите до края на годината

1500
строителни фирми фалираха през 2009 г.

30%
е спадът в цените на жилищата през миналата година

Нови 1000 строителни фирми ще фалират през 2010 г., прогнозира от Камарата на строителите. През 2009 г. 1500 компании хлопнаха кепенци. Заради липсата на финансиране предприемачите не могат да гарантират на купувачите мечтания Акт 16. Гаранции не могат да дадат и агенциите посредници. Това вещае несигурност на жилищния пазар ▶ 4-5

Инвеститор ▶ 12

Настроения на БФБ

Бикове... ▲ 67%

Мечки...

▼ 0%

Коментар ▶ 2

Пенсионната реформа отново се провали

Отказът от вдигането на възрастта за пенсиониране и на осигурителния стаж означава отказ от пенсионна реформа. Така и ГЕРБ няма да е партията, която ще се нагърби с тази тежка задача

Олимпийски игри ▶ 10

Струват ли си 5.7 млрд. USD за Ванкувър 2010

Ще се възвърнат ли огромните суми, налети в игрите? Какво ще се случи с олимпийското селище за 1 млрд. канадски долара, пита кметът Гергър Робъртсън

Next Generation 2 ▶ 23

Мъжът, който извървя пътя от чистач до печатница

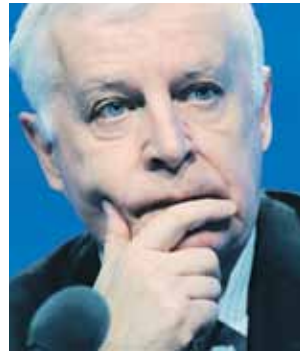
Валери Николов извървя пътя от чистач в печатница в Германия до собственик на полиграфическата фирма Лабел ООД в Плевен. Тя е на пазара на опаковки от 3 години

Печеливш
Джон Роуз

Британският производител на двигатели Rolls-Royce с главен изпълнителен директор Джон Роуз отчете нетна печалба в размер на 2.52 млрд. EUR за 2009 г., след като през 2008 г. регистрира загуба от 1.34 млрд. GBP. Годишните продажби на компанията възлизат на 10.4 млрд. GBP, или с близо 15% повече спрямо предходната година.

Губещ
Мишел Ролие

Френската група за автомобилни гуми Michelin с изпълнителен директор Мишел Ролие обяви 70.6% спад в печалбата си за 2009 г. до 106 млн. EUR. Ролие заяви, че започва 2010 г. "с голяма предпазливост". Годишните продажби на компанията падат с 9.8% спрямо 2008 и достигат 14.8 млрд. EUR. Към края на 2009 г. задълженията на групата са намалени до 1.22 млрд. EUR спрямо 3.05 млрд. EUR преди година.

Мнения

► **Не само вафлите**, ами и 90% от това, което ядем, е пълно с ГМО. Контролът на храните е никакъв, всеки си прави, каквото поиска, и затова ядем боклуци. Супермаркетите са пълни с лъскави плодове, в които силно се съмнявам, че има нещо естествено.

Взмутен

► **Темата за ГМО** предизвика небивала вълна от недоволство сред хората. Никой не може да ме убеди в плоските твърдения на т.нар. специалисти, които обясняват непрекъснато как всичко било под контрол и нямало опасност за човешкото здраве. А всички тези болести откъде са, господа експерти?

К. Петрова

Коментар

Пенсионната реформа се провали, да видим здравната

Мила Кисьова
mkisiova@pari.bg

„**Наблюдатели смятат, че кабинетът на Борисов само е опипвал почвата с някои предложения за реформи**“

Ако една реформа не се предприеме в началото на мандата на едно правителство, тя едва ли ще се предприеме по-късно. Особено ако е реформа на пенсионноосигурителната система или на здравната система. А правителството на ГЕРБ даде заявка, че ще прави и двете. Което е доста смел ход, защото тези реформи засягат цялото население на една страна и може да доведат до болезнени промени за голяма част от него.

Отказът от вдигането на възрастта за пенсиониране и на осигурителния стаж сега на практика означава отказ от пенсионна реформа въобще. Така и ГЕРБ няма да е партията, която ще се нагърби с тази тежка задача - да вдигне пенсионната възраст, така както преди тях не го направиха НДСВ и БСП. Още по тяхно време експерти подсказваха, че вдигането на годините за пенсия е неизбежно

► **Очевидно на министър Тотю Младенов му предстоят още доста дискусии със социални партньори и експерти, преди да вземе тежки и кардинални решения в областта на пенсионната реформа**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

заради демографския срив (не само в нашата страна) и бавенето на тази стъпка във времето само ще утежни положението.

В желанието си за втори мандат нито една партия не се реши да го направи. Дискусиите по останалите предложения за пенсионната реформа продължават, казва министърът на труда Тотю Младенов. На практика обаче това ще са промени в законодателството, които само ще тушират една или друга слабост на системата. Но в крайна сметка няма да решат проблема с все по-малкия

брой заети лица и по-големия брой пенсионери. В този дебат между социалните партньори няма как да бъде постигнат лесно консенсус. Затова и правителството предпочете да търси консенсуса на друго поле, не толкова бойно - борбата с безработицата. А там още отпреди кризата се търкалят все едни и същи теми - гъвкав пазар на труда, агенции за временна заетост, осигурителни вноски и прочие. И с тях, и без тях керванът си върви. Забелязва се омокване на твърдата позиция и за здравна реформа. Лекарите заплашват с национален протест,

Конституционният съд образува дело заради задължаването на здравната каса да работи само с болници, които имат достатъчно специалисти.

Да видим дали и тук ГЕРБ ще отстъпи пред натиска на електората. Наблюдатели смятат, че правителството на Бойко Борисов само е опипвало почвата с част от предложенията си за реформи - най-вече с вдигането на пенсионната възраст. Ако не друго, лансирането на тези предложения донякъде подготви населението какво предстои рано или късно.

pari.bg Топ 3

1 Около 3.3 млрд. EUR чужди капитали са влезли в България през миналата година.

2 БВП се сви неочаквано много с 6.2% през четвъртото тримесечие. Макроикономистите очакваха много по-добро представяне на икономиката ни.

3 България да стане и дестинация за хазартен туризъм. Браншът отчита 30% спад на приходите през 2009 г., иска стратегия за развитие от правителството.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/6776 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 439 5840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” САЩ нямат намерение да изправят България пред избора Вашингтон или Москва

► **Джеймс Уорлик**, посланик на САЩ в България

Число на деня

66.197

► млрд. лв. е обемът на brutния вътрешен продукт на България за 2009 г.

Коментар

Дунав мост 2 - отново препъникамък

Вторият мост над Дунав при Видин

- Калафат независимо от желанието на настоящия кабинет да ускори всички големи инфраструктурни проекти може да се превърне в препъникамък и за тази власт.

Добрите намерения на управляващите да направят всичко възможно както Дунав мост 2, така и пътните и жп проекти, финансирани със средства по програма ИСПА на ЕС да тръгнат, се сблъскват наглед с обективни обстоятелства, зад които обаче трябва да се търси реалната причина.

Илиана Тончева
itoncheva@pari.bg

” Заради лошото време румънците отлагат срещата на върха, но едва ли Брюксел ще приеме подобен довод, ако проектът закъсне още

Последното отлагане на срещата между премиерите на България и Румъния Бойко Борисов и Емил Бок, на която основният въпрос трябваше да е какво правим, за да усвоим 70-те млн. EUR по ИСПА за втория мост над Дунав, се отложи от 12 февруари за след две седмици. Отказът е от румънска страна, която се позовава на гъстата мъгла, заради която премиерът на северната ни съседка не можел да пристигне във Видин. Едва ли това може да е истинската причина да се отложи подобно важно събитие, което има за цел да наме-

ри правилната обосновка ЕК да удължи срока за изграждането на съоръжението.

Докато няколко правилства се надпреварваха в празните обещания кога най-после ще тръгне най-големият инфраструктурен проект у нас, сега като че ли има реален шанс нещата да потръгнат и наистина да изградим втория мост над Дунав. Не само защото има конкретни идеи как това ще се случи, но и защото се предприемат спешни мерки по засилване на контрола над изпълнението на съоръжението,

които вече дават резултат. Остава само да продължи натискът върху всички страни и институции, ангажирани с реализацията на проекта, за да не загубим средствата по ИСПА.

Вярно е, че идеята България първа да поиска 6 месеца удължаване на финансовия меморандум по програма ИСПА, след което и Румъния да направи това, едва ли е най-удачната формула да се справим с проблема, коментираха експерти за в. Пари, но на срещата между двамата премиери може да бъдат предложени

и обсъдени и други варианти. Затова е добре тя да се състои колкото се може по-скоро. Защото дори и Брюксел да се съгласи да удължи срока с 1 година, ЕК ще поиска точен график за всеки ход от изпълнението на проекта. И този график трябва да се спазва безпрекословно.

В противен случай пропускаме и последния шанс Дунав мост 2 да бъде построен с пари от ЕС. Ще трябва да търсим начини да го финансираме със средства от бюджета, което едва ли е най-добрият вариант за България.

Патриотизъм

► **Въпреки всички неволи в държавата ни все още има сънародници, които поставят „България над всичко“!**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg реплики

► Наистина е крайно време някой да се концентрира върху усвояемостта на средствата от ЕС. Това е 100 пъти по-трудно, отколкото да получиш оценките за съответствие. И малките деца знаеха, че след като ги върнаха веднъж и ги поправихме, ще ги одобряват. Ама какво правим оттук нататък? Как да вземем парите? Лошото е, че нищо не се прави в тази посока. Само големи приказки, които повишават очакванията на хората! Май ще изчезне народната любов след 5-6 месеца!

Миро Милев

► Със сигурност България няма да загуби нищо, ако каже „не“ на ГМО, и няма да спечели нищо, ако либерализира закона. Но аз мога да се сетя за много неща,

които България ще спечели, ако остане свободна от ГМО, и много неща, които безвъзвратно ще загуби, ако се приеме предателският закон. Аз не искам растителните култури да растат по-бързо, животните да се тъпчат с храни за бързо угояване за достигане на определени килограми! От години не съм си купувал хубави домати от пазара, така се и отказвам от вкуса не само на домати, ами на всичко. Доматите са като орехите вече, купуваш ги, стоят 3 месеца, режеш ги, а те едни и същи, като гума. Със сигурност народът не иска ГМО! Въпросът е кой иска този закон? Защото този, който ще се облагодетелства, със сигурност ще си купува натурални храни.

Петър Иванов

Твоята лична банка

Райфайзен БАНК

Когато търсиш път напред.
Ние сме до теб.

Raiffeisen

Нови 1000 строителни

През 2010 г. купувачите ще търсят построени жилища с Акт 16 или старо строителство

2010 г. ще е още по-тежка от изминалата за строителния бранш. Още около 1000 строителни фирми ще отпаднат от регистъра ни. Това съобщи за в. Пари изпълнителният директор на Камарата на строителите в България Иван Бойков. През изминалата 2009 г. около 1500 фирми фалираха. Оцеляха 4290 компании.

Свиване

Тези, които ще прекратят дейността си през тази година, ще са предимно малки фирми с персонал от 5-10 души, допълни Бойков. Според него фалитите на строителните фирми ще продължат, защото повечето от започнатите обекти отпреди кризата вече са завършени, а нови поръчки почти няма. Спадът в строителната дейност през миналата година е бил 30-35%. Нормално е сградното строителство да е 40-45%, а инфраструктурното да е останалите около 60%, твърди Иван Бойков.

Фалитите при строителните компании бяха предшествани от финансови затруднения на предприемачите. Те нямаха, а и все още често нямат свободни средства, с които да се разплатят с изпълнителите на обектите си. Така много купувачи, дори и с нотариални актове за жилищата си, купени на ниво груб строеж с Акт 14, не могат да се на-

Красимира Янева
kyaneva@pari.bg

несат в домовете си, защото сградите са недовършени или нямат разрешение за ползване.

Посредниците

Ние като посредници не можем да дадем гаранция, че имотите, които се продават чрез нас в етап на строителство, ще бъдат завършени в срок и т.н. По-скоро застрахователите трябва да излязат с такъв продукт на пазара, но наше задължение като професионалисти е при съмнения в репутацията и намеренията на инвеститора да уведомяваме потенциалните купувачи, коментира за в. Пари управителят на агенцията за недвижими имоти Мирела Мирослав Христова. Той обаче уточни, че за брокерите е изключително трудно да разберат какво е реалното състояние на инвеститора. Ето защо нашата политика е да бъдем много предпазливи при предлагането на обекти от ново строителство и при най-малки съмнения от наша страна ги спираме от предлагане,

допълни Христова.

Сигурност

През миналата година строителните предприемачи използваха няколко начина, за да гарантират на купувачите, че не си дават парите за една зелена поляна. Инвеститор на жилищен комплекс в Младост в София излезе с оферта, че ще изкупува обратно жилищата си, ако купувачите не останат доволни от изпълнението, и то на цената, на която са били продадени. Във втория случай при сключване на предварителния договор за покупко-продажба парите на клиента се заделят в специална банкова сметка, до която обаче предприемачът няма достъп. Той ще ги вземе едва когато завърши жилищния строеж и сградата получи Акт 16. В този случай се подписва тристранен договор между клиента, продавача и финансовата институция, която финансира сделката. Тук клиентите трябва много внимателно да следят за разходите на банковата сметка, в която са парите им. И двата варианта обаче гарантират на купувачите по-сигурна инвестиция.

Заради липсата на сигурност ще се купуват нови жилища предимно с Акт 16 и най-вече апартаменти от т.нар. старо строителство. Това е една от причините 2010 да бъде годината на вторичния пазар на жилища.

В кризата строителните фирми работят по-малко и има много забавени

Интервю Страхил Иванов, управител на Явлена недвижими имоти

В София най-търсени са жилища до 70 000 EUR

Нивата на наемите са около долната мъртва точка

Господин Иванов, какъв е най-търсеният жилищен имот?

- Приличен имот на много ниска цена, т.е. в момента търсеният имот е подцененият имот. Това са не само спекулантите, а хората с ниски възможности, които пазаруват сега. Наблюдаваме и много интересна тенденция в последните 2 месеца. Имотите, които са на много добра локация, вече може би са стигнали дъното на цените за тях. Просто не очаквам сериозен спад на цените например в района на Докторския паметник, на гробищата на Батенберг в София, на улиците Съборна, Московска. Досега имаше пробиви, но цената, под която най-вероятно няма да се сключва сделка, е 1500 EUR на кв. м.

В София каква е цената, на която най-често се търсят жилища?

- Търсенето е в ценови диапазон. То не е на строго определена цена. В момента в София основното търсене е съсредоточено в диапазона 40 000-70 000 EUR. Има и сделки за над 100 000 EUR, но под 40 000 EUR продажбите са епизодични и по-скоро за по-малките градове в страната.

Преди се говореше, че отстъпката от цената може да бъде около 10%, как е сега?

- Отстъпката от цената може да бъде и в пъти по-голяма. Зависи от нуждите на продавача и от уменията да преговарят купувачът и посредникът. Тази година продължава да бъде пазар на купувача. Той е Господ - този, който дава парите, той диктува условията. Ако

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

не купи този имот, ще купи друг, защото изборът е прекалено голям, а хората, които искат да продават бързо, са много.

Средно с колко огледа продавачите едно жилище?

- С около 3 пъти пове-

че в сравнение с периода 2004-2008 г. Една сделка се реализира средно статистически за период около 4-5 месеца при една разумна цена.

Къде очаквате да има най-голям спад в цените?

- През тази година ще има спад в цените на земи, ваканционните имоти - също, в крайните квартали без инфраструктура. Не говоря за 5-10%, а за 20-25% за имоти, които не са търсени на пазара.

До каква степен банките с придобитите от тях имоти ще влияят на пазара?

- Естествено, че влияят, но все още нямат достатъчно голям обем от имоти, които сериозно да променят структурата на пазара. Например имотите, които банките предлагат, не са повече от тези, които предлага само нашата агенция, т.е. те все още не са достатъчно голям фактор, който да тежи, но все пак оказват влияние. Ако банките не се справят с лошите кредити с повече гъвкавост, те вече ще станат доста сериозен фактор.

Какво очаквате да се случи на наемния пазар?

- Наемният пазар е вечен. Той се развива по интересен начин. Когато има намаляване на пазара на покупко-продажбите, се увеличава наемният пазар като брой на сключени сделки, но не и като обем, защото имаме намаляване на цените. Тоест през последните 2 години имаме сериозен спад на цените - между 20 и 40%. Очакваме пазарът през 2010 г. да е същият като през миналата година, като цените ще се задържат. Достигната е точката за нелогично даване под наем на обекти. Когато има наематели в над 50% от случаите, има нарушаване на съществуващия ремонт и необходимост от последващ, който прави нелогично отдаването под наем. Ние сме някъде около долната мъртва точка на цените на наемите.

Фирми ще фалират

проекти СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Мнение

Сумите ще зависят от кризата

От средата на септември миналата година се забелязва стабилизация на цените. Възможно е жилищата да поевтинят, но спадът ще е диференциран. За добрите имоти ще е в рамките на 5%. Всичко ще зависи от развитието на кризата.

Не трябва да има забавяне на разрешенията за ползване за сгради с Акт 15, защото издаването на разрешението е чисто административен акт. Възможно е да има съкращения на работници в строителството и замразяване на дейността на някои компании.

Лъчезар Искров,
председател на Национално сдружение Недвижими имоти

Средни офертни цени на жилища в някои квартали на София

Квартал	1-стайни			2-стайни			3-стайни		
	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %
Банишора	1013	785	-23	950	796	-17	930	760	-19
Бели брзи	1217	901	-26	1135	885	-23	1189	950	-21
Борово	1029	855	-17	1087	859	-21	1045	883	-16
Божна	931	750	-20	1020	784	-24	996	817	-18
Бъкстон	1066	741	-31	993	794	-21	950	809	-15
Витоша	925	702	-25	911	763	-17	937	770	-18
Гео Милев	1248	909	-28	1238	943	-24	1330	1008	-25
Горна баня	712	700	-2	826	781	-6	833	709	-15
Гоце Делчев	1005	831	-18	985	799	-19	1056	801	-25
Драгалевци	950	726	-24	1069	813	-24	1096	865	-22
Дружба	866	706	-19	824	691	-17	827	639	-23
Иван Вазов	1379	1006	-28	1597	1192	-26	1639	1383	-16
Изток	1555	1130	-28	1364	1104	-20	1637	1244	-25
Красна поляна	960	732	-24	907	716	-22	820	709	-14
Красно село	1222	824	-33	1032	828	-20	963	834	-14
Кръстова вада	962	719	-26	998	817	-19	1050	852	-19
Лозенец	1441	1143	-21	1484	1155	-23	1540	1209	-22
Люлин	858	647	-25	825	646	-22	799	757	-6
Малинова долина	809	641	-21	757	664	-13	805	637	-21
Мед. академия	1585	1216	-24	1420	1094	-23	1216	950	-22
Младост	945	641	-33	975	788	-20	938	788	-16
Надежда	841	663	-21	838	636	-25	808	599	-26
Обеля	-	570	-	719	595	-18	726	517	-29
Оборище	1210	1081	-11	1518	1175	-23	1580	1165	-27
Сердика	1022	861	-16	925	750	-19	977	846	-14
Симеоново	1059	850	-20	1078	806	-26	1045	836	-20
Славия	1153	934	-19	1070	878	-18	1027	896	-13
Слатина	876	737	-16	993	729	-27	972	787	-20
Стрелбище	1240	900	-28	1140	962	-16	1318	1001	-25
Студентски град	955	741	-23	950	804	-16	950	778	-19
Сухата река	947	742	-22	862	680	-22	859	701	-19
Хаджи Димитър	889	667	-25	863	656	-24	809	712	-12
Център	1483	1330	-11	1117	862	-23	1417	1077	-24
Център	1377	1000	-28	1535	1072	-31	1653	1221	-27

Средни офертни цени на жилища в Бургас (в EUR/кв.м)

Квартал	1-стайни			2-стайни			3-стайни		
	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %
Братя Миладинови	939	863	-9	921	822	-11	1013	774	-24
Възраждане	913	722	-21	898	723	-20	887	729	-18
Зорница	857	600	-30	802	669	-17	858	683	-21
Изгрев	861	633	-27	794	617	-23	777	655	-16
Лазур	1000	793	-21	997	845	-16	1036	853	-18
Меден рудник	459	402	-13	407	323	-21	425	400	-6
Сарафово	757	660	-13	677	649	-5	617	493	-21
Славейков	798	610	-24	796	646	-19	765	663	-14
Център	1055	913	-14	982	858	-13	1035	924	-11

Средни офертни цени на жилища във Варна (в EUR/кв.м)

Квартал	1-стайни			2-стайни			3-стайни		
	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %
Аспарухово	746	632	-16	776	639	-18	745	583	-22
Бриз	1005	745	-26	1024	804	-22	1023	806	-22
ВИНС	1235	860	-31	1161	854	-27	1372	1088	-21
Виница	666	492	-27	701	525	-26	672	564	-17
Владиславово	717	522	-28	680	503	-27	619	475	-24
Гръцка махала	1556	1216	-22	1533	1112	-28	1705	1221	-29
Кайсиева градина	802	600	-26	728	523	-29	714	507	-29
Младост	903	712	-22	823	614	-26	844	611	-28
Морска градина	1370	1000	-28	1103	829	-25	2185	2103	-4
Общината	-	971	-	1222	902	-27	1583	1115	-3
Център	1104	828	-25	1085	810	-26	1161	817	-30
Чайка	1146	812	-30	1133	832	-27	1335	1000	-26
Чаталджа	1258	887	-30	1159	879	-25	1184	849	-29
Червен площад	-	1159	-	1343	950	-30	1266	925	-27
Широк център	950	741	-22	871	651	-26	894	685	-24

Средни офертни цени на жилища в Пловдив (в EUR/кв.м)

Квартал	1-стайни			2-стайни			3-стайни		
	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %	Февруари 2009 г.	Февруари 2010 г.	Изм. в %
Въстанически	637	526	-18	622	522	-17	606	530	-13
Изгрев	455	399	-13	408	363	-12	302	292	-4
Коматео	619	-	-	613	470	-24	632	497	-22
Кършияка	736	620	-16	730	610	-17	738	614	-17
Прослав	-	-	-	593	532	-11	587	508	-14
Смирненски	668	516	-23	615	517	-16	628	515	-18
Тракия	672	570	-16	620	554	-11	593	497	-17
Център	875	665	-24	832	708	-15	841	692	-18
Широк център	798	564	-30	776	638	-18	769	633	-18

Източник: ИМОТ.БГ

Коментар

Сблъсък на интереси

Достигнаха ли цените на имотите своето реално ниво? Това се питат всички, които искат да купят имот. Според някои инвеститори цените няма накъде повече да падат. Купувачите обаче искат да купят имот, който да им е по джоба. Това няма как да стане, защото сме на опашката по заплати в ЕС. Така вариантите за покупка си остават най-вече продажба на друг имот или кредит от

банка. Вероятно цените ще станат реални в края на годината. Те ще се определят най-вече от качеството.

Ценовият балон беше надут с помощта на банките. Точно затова те избягат да пускат в продажба придобитите ипотекирани имоти. Този ход ще им донесе само загуби, а може и да повлече някои от тях към ръба на фалита.

Красимира Янева

Спадът в цените ще е от 5 до 25%

Клиентите ще избират все по-качествени апартаменти

Ножицата на спада на цените на жилищата ще се разтвори през тази година. Ако през миналата сривят е около 30%, тази той ще е от 5 до 25%, казаха брокери за в. Пари.

Сегментиране

Най-леко ще пострадат качествени имоти с добро изпълнение, местоположение, транспортни връзки, възможности за паркиране и т.н. При тях дори се очаква задържане на цените, твърдят брокери и анализатори на имотния пазар. Цените на новото строителство няма да падат, защото в един момент ще се изчерпят новите сгради, получили разрешение за ползване,

твърди Людмил Стефанов от агенция Дом от зора. Най-много ще поевтинят имотите в отдалечените квартали с лоша инфраструктура и лошо качество.

Сегментирането на пазара ще продължи и купувачите все по-внимателно ще избират имота, който да си купят за лично ползване или като инвестиция. Напоследък все по-характерно е това, че хората искат все по-завършени жилища и дори много често желаят дори и обзаведени, за да може в близко време след покупката да се нанесат, коментира Людмил Стефанов.

София

С 31% са спаднали офертните цени за едностайни апартаменти в София през февруари т.г. спрямо същия месец на миналата година в квартал Бъкстон. Така

средната цена от 1066 EUR на кв. м е паднала до 741 EUR на кв. м, показват данни в най-големия сайт за обяви на недвижими имоти ИМОТ.БГ. Почти без промяна са останали цените в кв. Горна баня - около 700 EUR на кв. м.

При двустайните най-голямо е поевтиняването в центъра на столицата - отново с 31 на сто. Сега там офертите са средно от 1072 EUR на кв. м. И за този тип апартаменти най-леко е понижението на цените в Горна баня. При тристайните апартаменти през февруари на годишна база най-голям е спадът за кв. Обеля - 29%. Средните оферти за там са от 519 EUR на кв. м. Едва с 6% са поевтинели тристайните в Люлин. Сега средната цена, на която се продават, е 757 EUR на кв. м.

Красимира Янева

Fibank
Първа инвестиционна банка

очаква своя Клиент

 # 1 000 000

с 50 г чисто злато подарък

Може да си ти!

Нашият клиент #1 000 000 може да бъде всеки, който се възползва от продукт на Банката, без значение какъв е той. Открийте сметка, вземете дебитна или кредитна карта или просто изберете продукта, от който имате нужда. Очаква Ви уникален подарък - 50 г кюлче инвестиционно злато.

www.fibank.bg

Кметове мамят и Брюксел, и държавата

Борисов ще прави наръчник какво НЕ трябва да правят общините, за да усвояват успешно европарите

Много кметове не спазват предписаните от Брюксел процедури за усвояване на европарите, макар и да са наясно, че впоследствие заради това няма да им бъдат признати направените разходи. Те правят нарушенията, защото се надяват, че след като проектите вече започнат, правителството няма да се откаже от тях и ще ги завърши с пари от държавния бюджет. За нестандартния подход за осигуряване на субсидии за местната власт алармира премиерът Бойко Борисов.

Нарушители

Има редица общини, на които не се признават до 10% от разходите по проекта само защото не са спазили процедурите, казва Борисов. Община Смолян дори била „глобена“ с 20% от сумата по одобрен проект за модернизация на ВиК мрежата, защото не се е съобразила с препоръките да не провежда преки договаряния.

За изграждане на депото за отпадъци на Кърджали

общината също сама избра изпълнителите, вместо да проведе процедура по Закона за обществените поръчки. Това довело до завишаване на цената на проекта с 1 млн. EUR. Предстои други два проекта на община Кърджали, свързани с депонирането на отпадъци и водния ѝ цикъл, да бъдат внесени за проверка в прокуратурата, съобщава от МОСВ. Посочените примери са финансирани по програма ИСПА. Сред нарушителите са още Кюстендил, Варна и Сливен. Така за приключването на шест договора по ИСПА ще се наложи от държавния бюджет да бъдат извадени 11 млн. EUR, като от тях 4.7 млн. EUR ще трябва да върнем на Еврокомисията.

При проверката на проекти по програма Околна среда се оказа, че 90% от тях са със завишени разходи.

Идеи

Премиерът обяви, че е поръчал да се направи наръчник за това какво НЕ

► Кметове правят нарушенията, защото се надяват, че след като проектите вече започнат, правителството ще ги завърши с пари от държавния бюджет, разкри премиерът Бойко Борисов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

трябва да правят общините, за да не се налага да връщат европейски субсидии. Той каза и че има идея за създаване на звено към Министерския съвет, който да „помага, контролира и съдейства максимално на кметовете“. По думите на премиера в него могат да работят 20-30 души. Идеята ще се обсъди с представи-

тели на местната власт през тази седмица в Пловдив.

Общините са с резерви към новите структури, тъй като в повечето случаи те водят до нова бюрокрация и процедури по съгласуване, с което пътят на проекта се удължава излишно, каза Гинка Чавдарова, изп. директор на Националното сдружение на общините

в Р България. Според нея по-важно е да се акцентира върху подобряването на капацитета на самите общини. Затова сдружението предлага то да може да кандидатства с проекти по програма Техническа помощ за подобряване на квалификацията на местните власти.

Дарина Черкезова

Позиция

Министерства бавят поръчки с години

Може и да има кметове с нарушения, но не бих казала, че са много. Трябва да се подобри системата за контрол и особено за вземане на превантивни мерки. Нарушенията, които по принцип може да бъдат направени от общините, са в две направления - от административен характер и такива, свързани с прилагането на Закона за обществените поръчки. Първата разновидност е често срещана, като причината за това е, че процедурите за окомплектоване и съгласуване на документите са много утежнени.

При процедурите по ЗОП

общините трябва да преминават през етап на съгласуването ѝ с управляващия орган. Имало е случаи, в които тази процедура е продължавала доста над нормативния срок. Някои от процедурите в МОСВ са проточили дори и до една година. А това забавя провеждането на обществената поръчка и на самия проект.

Гинка Чавдарова,

изп. директор на Националното сдружение на общините в Република България

Седем пъти „да“ от ЕК за седмица

Бенефициентите се вълнуват повече от това дали процедурите ще се опростят

Всички седем оперативни програми вече имат положителна оценка за съответствие на системите им за контрол и управление на евросредствата. Новината, че и последната - Развитие на човешките ресурси, е одобрена, съобщава в петък премиерът Бойко Борисов. През останалите дни от седмицата поетапно бяха огласявани позитивните оценки на Еврокомисията и по останалите програми.

Българите, които гласуваха за нас, трябва да знаят, че за тези няколко месеца направихме така, че да има възможност да се усвоят 13 млрд. лв., каза той.

Коментар

Бенефициентите обаче не се вълнуват толкова от техническото одобрение на програмите, а по-скоро от това дали процедурите за кандидатстване и получаване на средствата ще се опростят, показва допитване на в. Пари. Оценките за съответствие бяха връщани на два пъти и в опита си да изтъкнат сегашния успех управляващите създадоха

илюзията, че сега бенефициентите имат достъп до нови евросубсидии, коментираха пред в. Пари представители на консултантски компании.

Вълнения

Бенефициентите се успокоиха, че все пак няма да има проблеми с плащанията, но те се вълнуват по-скоро от това дали ще се опростят процедурите за кандидатстване и дали ще се спазват сроковете за оценка и изплащане на субсидиите. Това каза за в. Пари Деница Николова от Форум Консултинг.

Дарина Черкезова

Да спрат порочните практики

Нито бенефициентите, нито консултантите се интересуват от процеса, свързан с получаването на оценките за съответствие по оперативните програми. Това е административна процедура и така или иначе си върви.

Това, което е много по-важно, е да има промяна в механизма на работа на оценителните комисии, особено по отношение на Оперативна програма Конкурентоспособност. Ако порочните практики не се преустановят и не

се потърси отговорност от оценителите, фирмите ще бъдат крайно демотивирани да участват в усвояването на евросубсидии.

Владимир Зиновиев,

управител на консултантската компания Smart Consulting Group

Да удължат сроковете за изпълнение

През последните няколко дни хората остават със заблудението, че идват нови милиарди от Европа към България или че оперативните програми досега са били спрени. Всъщност става

въпрос само за оценка на механизма на усвояването и контрола на европарите, за което няма краен срок. Хубавото е, че поне има желание за промяна и за повишаване на усвоя-

ването на парите оттук нататък. Това, което препоръчваме, е да се удължат сроковете за изпълнение на проектите.

Валери Караманов,

управител на консултантската компания Програм Консултинг

Вземи абонамент

Разумно решение на цена от **336 лв.** с включен ДДС

спечели реклама

Инвестирайте в информация и направете своя абонамент сега на: 02/ 439 58 36, 02/ 439 58 35, 02/ 439 58 40

Икономиката ни се сви с 6.2% през четвъртото тримесечие

Износът и инвестициите забавят спада си

Брутният вътрешен продукт на България продължава да пада. За четвъртото тримесечие на 2009 г. НСИ отчете 6.2% реален спад спрямо същото тримесечие на 2008 г. Отново на годишна база намалението на БВП през предходното тримесечие бе 5.8%. За цялата 2009 г. икономиката ни се е свила с 5.1%.

Сектори

Спадът на БВП през четвъртото тримесечие на 2009 г. се дължи основно на намаление на добавената стойност в индустриалния сектор, която е с 8.2% по-малко в сравнение

с четвъртото тримесечие на 2008 г. В сектора на услугите добавената стойност е с 3.4% по-малко, докато на аграрния сектор спадът е с 4.7%. Някои анализатори признават, че са очаквали по-добро представяне на икономиката ни през четвъртото тримесечие.

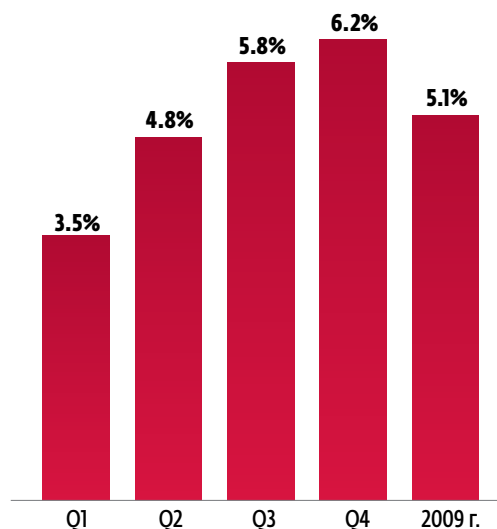
Тенденции

В същото време данните за износа и инвестициите през последното тримесечие на 2009 г. са обнадеждаващи, че и България е на път да започне да излиза от кризата, така както това се случва в някои големи икономики. Обемът на износа на стоки и услуги през четвъртото тримесечие е намалял само с 0.3% на годишна база, докато ин-

дексът на вноса на стоки и услуги показва намаление със 17.9%. Инвестициите в основен капитал бележат реално намаление с 28.9%, докато през предходното тримесечие този спад бе 37%. По-тревожни остават данните за продължаващо свиване на вътрешното потребление. Разходите за индивидуално потребление намаляват реално със 7.5%, а разходите за колективно потребление съответно с 20% спрямо четвъртото тримесечие на 2008 г. Подобряване при този показател обаче се очаква да се прояви по-късно, защото вътрешното потребление бе засегнато от кризата по-късно от износа например.

Мила Кисьова

Спад на БВП през 2009 г.

Източник: НСИ

Статистика

Индустрията пада с 8%, услугите - с 1.5%

► За цялата 2009 г. оценките за аграрния сектор показват реално намаление на добавената стойност с 2.9%.

► Индустриалният сектор създава с 8.1% по-малко добавена стойност, отколкото през 2008 г.

► Добавената стойност в сектора на услугите реално намалява с 1.5%.

► Потреблението пада с 5.9%, а инвестициите в основен капитал - с 24.9%.

Природният газ шоково поскъпва

С 27% може да се увеличи цената на синьото гориво за второто тримесечие

Прогнозната цена на природния газ за второто тримесечие на 2010 г. трябва да се повиши с 16.6% до 48194 лв. за 1000 куб. м без ДДС, съобщиха от Булгаргаз. Ако това увеличение бъде одобрено, поскъпването на синьото гориво на практика ще е дори по-голямо заради съобразяване с последните изменения на Наредбата за цените на природния газ, коментират от компания-

та. Причината за исканото повишение са по-високите цени през последните месеци на мазута и газьола на международните пазари, както и курсът на лева спрямо щатския долар.

Окончателното предложение на Булгаргаз за цената на природния газ за второто тримесечие на годината ще бъде оповестено в началото на март, преди компанията да го внесе в енергийната комисия. Междувременно ще бъдат отчетени настъпилите промени в ценообразуващите фактори и размера на недовзетия приход.

Галя Кларк

АЕЦ Козлодуй с печалба от 65 млн. лв.

Няма престой на производствените мощности

Печалбата на АЕЦ Козлодуй за 2009 г. след данъчно облагане надхвърля 65 млн. лв. Това съобщил изпълнителният директор на дружеството Димитър Ангелов на годишната работна среща за представянето на дейността на АЕЦ. Приходите от електроенергия са 743 млн. лв. От тях 46.8% идват от регулирания пазар. По-голяма част от приходите - 53.2%, на дружеството постъпват от свободните продажби на електроенергия.

Инвестиции

В държавния бюджет за 2009 г. АЕЦ Козлодуй е внесла над 130 млн. лв. Дружеството е инвестирало над 112 хил. лв. собствени средства за миналата година, съобщил още изпълнителният директор. Те са били вложени във внедряване на модификации и подобрения за привеждане в съответствие с нормите по отношение на безопасност и надеждност на АЕЦ Козлодуй.

Производство

Делът на АЕЦ Козлодуй в електропроизводството на България през 2009 г. е приблизително 36%. Той леко се е повишил спрямо 2008 г., когато тази стойност е била около 35.2%, уточни Димитър Ангелов. Според него през 2009 г. производството на електроенергия се е осъществявало в условията на спад в потреблението.

Николема Цветкова

vodafone

BlackBerry от Vodafone

Общуване със стил.

BlackBerry Bold

Бъди дързък!

Вземи новия BlackBerry Bold 9700 — избери стила и модерните технологии на невероятна цена.

25* лв.
на месец

* Посочената цена е месечна вноска за апарата при подписване на договор за пакет BlackBerry Unlimited за срок от 24 месеца. Лизинговата оферта е валидна за настоящи абонати, които са с М-Тел от поне 1 година. За повече информация: *88, www.mtel.bg и магазините на М-Тел, МСвят, Хенду, Моби, Офис 1 Суперстор, Фонекс и Технополис.

ТОВА Е ТВОЯТ ГЛАС.

СВЯТ
handy
mobi
Технополис
ФОНЕКС

743

► млн. лв. са приходите на дружеството от електроенергия

Трифон Зарезан

**Младежките вина
Енира с по-ниски цени**

► **Ивайла Данева, маркетинговият специалист на винарската изба**

Винарната Беса Валеј отвори за пръв път няколко бутилки Енира - бял етикет с едносортовото вино Каберне Совиньон, реколта 2008 г. Мястото бе село Огняново, а поводът - Трифон Зарезан. Cabernet by Epira, както е точното име на новия продукт на винарната, не остави равнодушие по небцата на ценителите. Тази марка е насочена към по-младата аудитория.

Решили сме да развием нашата продуктова гама и в насока към по-ниския ценови клас, обяснява Ивайла Данева, маркетинговият специалист на винарската изба. Новото Cabernet by Epira например няма да струва повече от 10 лева в магазина, което дава добри шансове на компанията да отговори на пазарните изисквания.

Михаил Ванчев

**Винпром Пещера направи
Трифон Зарезан специален**

► **Местните вярват, че годината ще е плодородна**

Компанията почете деня на любовта към виното сред лозята си

Винпром Пещера посвети празника на виното, лозето и веселието на семейните ценности и старите традиции. Семейството на Винпром Пещера за първи път се събра да зареже и полее с вино за плодородие собствени масиви в село Найденов Геро, община Съединение.

Неслучайно сме всички заедно именно на това място, заяви изпълнителният директор на компанията Иван Папазов. Той бе категоричен, че символиката на деня е гаранция, че тази година ще бъде изключително успешна и плодородна. Компанията вече разполага с над 15 000 дка първокласен собствен масив с разнообразна структура от бели и червени сортове.

**Амбиции
Българското
вино ще се
завърне в Русия**

► Министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов ще се бори за връщането на българските вина на руския пазар. Такова послание отправи той

към винопроизводителите по случай Трифон Зарезан, на който заряза лозе в с. Иваново, Русенско. Първото нещо, което ще направим в посока за възвръщане на позициите на руския пазар, е максимално използване на предоставената на България безплатна изложбена площ в Москва, каза Найденов.

°Още за виното четете на стр. 18

Интервю Етиен дьо Понсен, посланик на Франция у нас

**Ще има леко
изтласкване
от дъното през
пролетта**

Пазарът трябва да се регулира, банките да носят отговорност

► **Ваше Превъзходителство, на какво ниво е френският бизнес в България? На нов етап ли е, опитвате ли се да организирате някои нови стъпки?**

- Да, опитваме се да организираме нови стъпки, бизнес общността е много активна в момента. Пример е и тази бизнес закуска с Българската банка за развитие, на която френската банка за развитие ОЗЕО бе представена. Важно е да подчертая, че френският бизнес се развива по стабилен начин, няма спад за миналата година поради икономическата криза.

Инвестициите са потвърдени, че остават на българския пазар. Има и нови инвестиции, които се разгръщат. Те потвърждават интереса към българския пазар, въпреки че той все още се развива. Карфур е много активна и отваря голям мол през април в София. Шнайдер Електрик обявиха, че откриват нови продукти в завода за прекъсвачи в Пловдив.

Виждате, че никой не е напуснал страната. Капиталите са постоянни в България и това е позитивен знак за българската икономика, че френските фирми имат доверие на българския пазар.

► **Имате ли цифри за френските инвестиции?**

- Френските инвестиции са приблизително 800 млн. EUR. Разбира се, сред големите инвестиции са Сосиете женерал - Експресбанк, Шнайдер Електрик, Емпорикс банк, която е френски клон на Креди агрикол.

► **Страхува ли се френският бизнес у нас, че в България може да настъпи същата ситуация като Гърция?**

- Не мисля, защото финансовата ситуация в страната е стабилна, има мъдра икономическа политика и ние имаме пълно доверие на икономическата политика в България.

► **Какъв е взаимният стокообмен - намалява ли през 2009 г. заради**

кризата?

- Да, разбира се, че се намали - с 25%, но се намали по-малко от спада на външната търговия на България. Което означава, че делът на френските фирми автоматично се увеличи. Имаме шест износителя/вносителя на българския пазар.

► **А колко са членовете на Българо-френската търговска камара?**

- Те са над сто и не са само френски, но и български фирми. Има и франчайзингови компании. Стабилно нараства броят на членовете на камарата.

► **Каква е вашата визия за близкото бъдеще на българската икономика, както и на френската?**

- Вече излизате от завоя на U-кризата, но следващите седмици ще продължат да са трудни. Вероятно през април - май ще видим възстановяване, но въпросът е колко силно ще бъде то. Пазарът в еврозоната, индустрията в еврозоната, европейската икономика се

” **Заради финансова криза с 25% се е понижил стокообменът между България и Франция през миналата година**

задвигват от износа и тъй като виждаме прогрес при германската и френската икономика, и вие ще видите подобрение във вашия експорт. Трудно е да се каже, но според мен най-лошото е зад гърба ни.

► **Много бях впечатлена от речта на вашия президент Саркози в Давос, в която той говори, че ни трябва нов капитализъм. Какво мислите за тези идеи?**

- Много е просто. Ние трябва да направим заключение от тази икономическа криза. Заради нея не можем да достигнем предишните цели, както и заради лоши практики

Здравеопазване

110 млн. лв. назад са парите в касата

Вместо 140 млн. лв. на месец в здравната каса влизат едва 30 млн. лв.

Държавата е субсидирала Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) през януари, за да може да бъде изплатена част от извършената медицинска дейност, съобщи Жени Начева, новият директор на НЗОК.

Реалностите

Според закона за бюджета на касата месечно трябва да се събират по около 140 млн. лв. от здравни вноски. На практика през януари

от вноски са постъпили едва 30 млн. лв., а държавата дотирала касата със 70 млн. лв.

Резерв

Към 31 декември 2009 г. средствата по сметките на касата в БНБ са 860.3 млн. лв. От тях в текущата й бюджетна сметка са 510 млн. лв., а в депозитната - 350 млн. лв., съобщи по време на парламентарния контрол здравният министър д-р Божидар Нанев. Събраните средства на здравната каса в БНБ са както от здравноосигурителни вноски, така и от държавния бюджет, уточни той.

Светлана Желева

Нормативна уредба

СДС: По-дълъг срок за пререгистрация на фирми

Само 20% от търговците с нов БУЛСТАТ

Срокът за пререгистрация на фирмите по БУЛСТАТ трябва да се удължи поне с още три месеца, настоява председателят на СДС и шеф на икономическата комисия Мартин Димитров. В противен случай в края на годината може да очакваме миникриза заради невъзможността на фирмите да свършат това, предупреди той. До момента са пререгистрирани около 20% от фирмите, съобщи Димитров. До края на годината 1 104 813 търговци трябва да се пререгистрат по

БУЛСТАТ, обясни правосъдният министър Маргарита Попова. От 2007 г., когато започна реформата в Търговския регистър, броят на пререгистрираните до момента фирми е около 214 хил.

През януари и февруари тази година са се пререгистрирали още 7357 търговци, съобщи Попова. Според Мартин Димитров освен удължаване на срока за пререгистрация правосъдното министерство трябва да направи и мащабна информационна кампания, която да запознае всички фирми със сроковете и задълженията им.

Рагослава Димитрова

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

в банковия сектор, които доведоха до твърде много рискове. Президентът Саркози иска да промени това, за да предотврати нови кризи в бъдеще. И затова всички ние колективно трябва да имаме силна визия да избягаме от тези проблеми в миналото, за да имаме бъдеще.

► **Какъв смисъл влага президентът Саркози**

в това необходими са силни мерки, за да ограничат рисковете на банките?

- Мерки, които да регулират пазара така, че да се избягва рисковото поведение, което е много опасно за икономиката. Разбира се, това е парадокс, защото банковият сектор поема много риск и когато заради този риск

колабира, моли държавата за помощ. Не може ние да даваме публична помощ, без банките да имат отговорности.

► **Но къде е границата между спекулативната печалба и нормалната?**

- Да, трябва да има инструменти за ясно разграничаване.

Гая Кларк

Рокада

Дянков сменя шефовете на Държавната лотария

До края на март остават неизплатени 100 млн. ДДС

В края на февруари ще бъде сменено цялото ръководство на Държавната лотария, коментира пред журналисти в Русе финансовият министър Симеон Дянков. Според него мандатът на настоящото ръководство на лотарията в състав от 5 души изтича в края на месеца и тогава ще бъде направена смяната. Това е част от промените в администрацията и институциите, за да се работи с повече ентузиазъм и инициативност, обясни

► **Симеон Дянков**

Дянков. Финансовият министър се срещна в края на миналата седмица с представителите на Многопрофилна болница Русе и Русенския университет, както и с предприемачи от малкия и средния бизнес.

До края на март тази година ще останат неизплатени

само около 100 млн. лв. по ДДС, което е далеч по-малко в сравнение с неразплатените средства през юли 2009 г., заварени от настоящото правителство. Вече са разплатени 75 млн. лв. по забавени обществени поръчки на фирми, приели да направят 10% отстъпка от стойността на извършените от тях дейности. Предстои да бъдат изплатени още 120 млн. лв., каза още Дянков. Според него ще бъде намерено финансиране на пътя Русе - Бяла, за да може до края на октомври да бъде ремонтирано критичното трасе.

Румен Николаев

На съд

Железниците изплащат 100 млн. лв. дългове през 2010 г.

В 20 одитни доклада има нарушения в системата на транспорта, пратени са в прокуратурата

Българските държавни железници ще изплатят през 2010 г. натрупаните от предишния мениджърски екип на превозвача 100 млн. лв. дългове към различни кредитори. Предприети са конкретни стъпки за оздравяването на БДЖ като увеличаването на капитала на дружеството с над 20 млн. лв. Това коментира транспортният министър Александър Цветков, който присъства на зарязването на лози в с. Старосел заедно с посланиците на Финландия и Ирландия. Според него готов е одитният доклад, който визира дейността на превозвача при предишното ръководство. Документът съдържа 120 страници, пълни с безобразия, уточни Цветков.

Одитите

Според него през последните 6 месеца са извършени над 20 одита на дружества в системата на транспорта, които са констатирани много злоупотреби в железниците,

► **БДЖ ще има нови влакове още през тази година**
СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

в пощите и в останалите структури. Доказателствата за всички нарушения са внесени в прокуратурата, обясни транспортният министър. Няма да се прекратяват договори със застрахователни компании, защото няма причина за това, смята Цветков. Според него обаче там, където има неизгодно сключени договори, те ще бъдат преразгледани. Последният такъв случай е с кетъринга на Авиотряд 28, който е за безобразно високи цени, каза още Цветков. В Пари писа и за разхищения на средства от страна на Летище София при изплащането на средства за адвокатски услуги по спора с кувейт-

ско-арабския консорциум, построил новата писта на столичния аеропорт.

Блокадата

На 18 февруари се очаква Еврокомисията официално да започне наказателна процедура в съда в Люксембург срещу Гърция заради блокадата на границата с България, която продължава вече четвърта седмица, коментира още транспортният министър.

Според Цветков България вече е изпратила в Брюксел актуални данни, подплатени с необходимите документи, за загубите на българския бизнес досега, които възлизат на над 1.3 млн. лв.

Илиана Тончева

Превозвачи искат нови критерии за изчисляване на загубите

Само част от фирмите недоволни от диалога с кризисния щаб

Автомобилни компании за международни товарни превози настояват българските власти да предприемат по-ефективни мерки както за прекратяване на блокадите на границата с Гърция, така и за подобряване на организацията по отчитане на загубите на бизнеса. Това коментираха за в. Пари от Съюза на организациите в автомобилния транспорт (СОАТ). Според съюза основната отговорност за правните действия по решаване на конфликта с южната ни съседка трябва да бъде по-

ета от Министерството на външните работи, а подобряването на организацията за преминаване на автомобилите и за отчитане на загубите от кризисния щаб.

Настояване

От СОАТ поискаха също техни представители да участват с експертно мнение, когато кризисният щаб ще обсъжда с какви документи ще се доказват оттук нататък загубите от блокадата, защото тези, които в момента се изискват, не вършат работа. Вместо да ни пазят да не блокираме и ние границата, е добре да се намери начин да получим по-бързо компенсации за щетите, заявиха от СОАТ.

Решение Изпълнителят на Лот 2 ясен скоро

► Комисията по избор на изпълнител за Лот 2 на магистрала Тракия е внесла становище в Агенция пътна инфраструктура кой е победителят в търга. Предстои АПИ също да одобри кандидатурата, след което в 5-дневен срок Управляващият орган към транспортното министерство също да се произнесе. Известно е, че най-ниска оферта от 137.8 млн. лв. подаде обединението между Трей груп и СК 13.

— 20 ГОДИНИ АПИС - СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА —

СЕМИНАР НА ТЕМА

ФИНАНСОВАТА 2010 ГОДИНА

счетоводство, одит, годишни финансови отчети

19.02.2010, зала „Св.София“ - Народно събрание

Можете да участвате и по Интернет в реално време!

Семинарът е безплатен за желаещите да се запознаят с новостите в информационните системи АПИС.

Регистрация на тел.: 02/ 988 35 41, 980 48 27, 981 97 88; www.apis.bg

Промени Motorola се разделя на две

► Грег Браун, съизпълнителен директор на Motorola

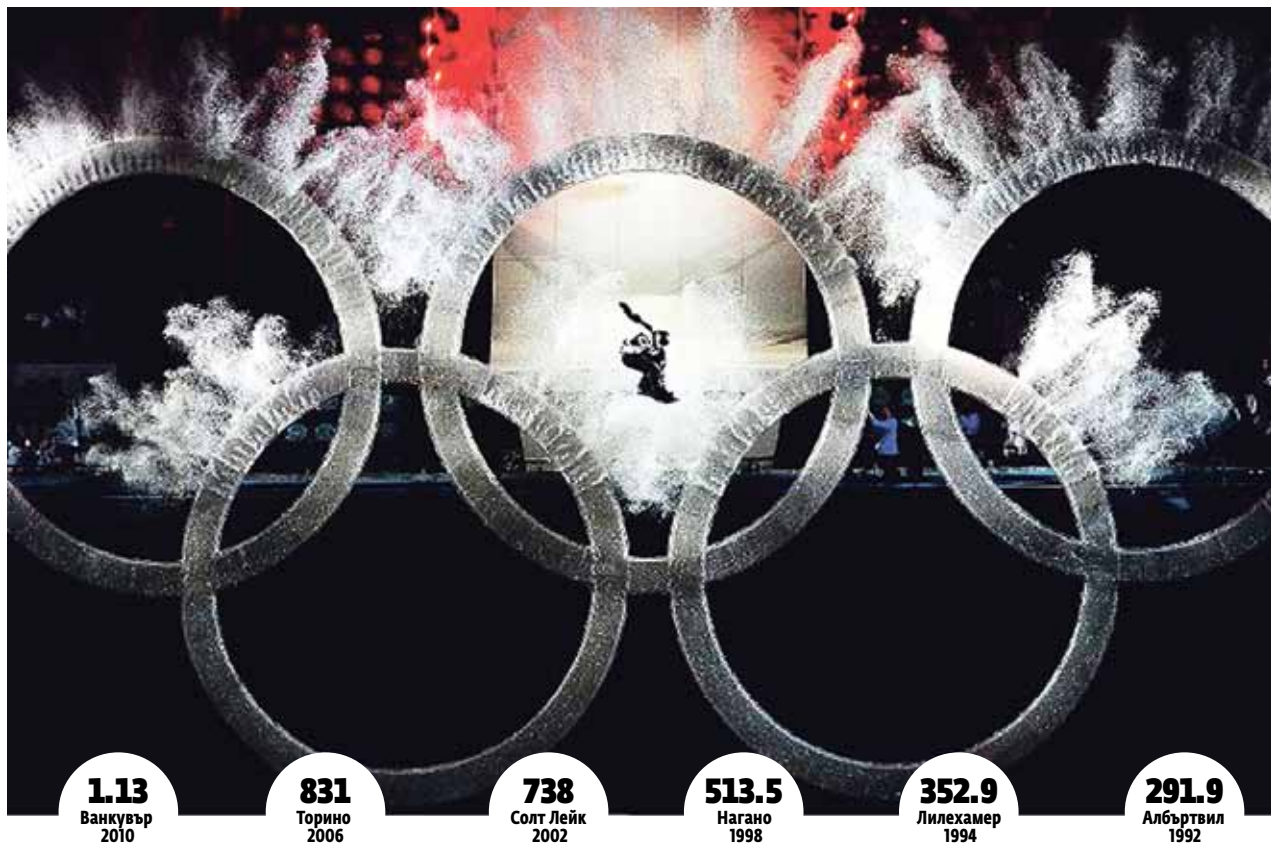
Лидерът в производството на мобилни телефони в САЩ Motorola ще се раздели на две компании през 2011 г., съобщава източник от компанията пред Франс прес. Новите две дружества ще бъдат Motorola's Mobile Devices and Home businesses unit и Enterprise Mobility Solutions and Networks businesses. Първата ще произвежда мобилни апарати, приемници за цифрова телевизия и друга цифрова електроника за бита. Начело на компанията ще застане сегашният съизпълнителен директор на Motorola Сандай Джа. Втората компания ще произвежда двустранни радиостанции, лаптопи, системи за безопасност, скенери и устройства за безжична връзка. Тя ще бъде управлявана от Грег Браун, понастоящем втори изпълнителен директор на дружеството. Според него реструктурирането ще е

много по-прозрачно за клиентите и инвеститорите. Очаква се разделянето на Motorola да бъде осъществено през първото тримесечие на 2011 г.

Статистика БВП на еврозоната расте с 0.1%

Икономиката на еврозоната е нараснала с 0.1% през последното тримесечие на миналата година в сравнение с третото тримесечие, показват данните на европейската статистическа служба Евростат. С толкова нараства и БВП на целия ЕС за отчетния период. На годишна база икономиката на еврозоната е нараснала с 2.1% за периода октомври - ноември 2009 г. С 0.2 процентни пункта повече пък се е увеличил БВП на ЕС през последното тримесечие в сравнение с 2008 г. Растежът през третото и четвъртото тримесечие обаче не беше достатъчен за неутрализиране на спада и за цялата минала година икономиката на страните от еврозоната се е свила с 4%, а за целия ЕС понижението е 4.1%. В същото време БВП на САЩ нараства с 1.4% през последните три месеца на 2009 г. в сравнение с предходните три. На годишна база американската икономика е отчела повишаване от скромните 0.1%.

Струват ли си 5.7 млрд. USD за Ванкувър 2010

► Зимните олимпийски игри във Ванкувър са първите в историята, в които приходите от телевизионни права минават 1 млрд. USD

VANOC/COVAN

Финландия каза "да" на Северен поток

Газпром получи разрешение за проекта въпреки възраженията на част от балтийските държави

Световният газов гигант Газпром получи и последното разрешение за строежа на газопровода Северен поток до Германия. Това е първата връзка до Западна Европа, която заобикаля страните, обвинявани за прекъсване на доставките в миналото. Финландия последна одобри строежа на газопровода под Балтийско море, като по този начин премахва и последната пречка пред компаниите, участници в проекта: Wintershall AG на BASF AG, E.ON Ruhrgas AG и Nederlandse Gasunie NV. Правителствата на Германия, Швеция и Дания вече дадоха необходимите разрешителни.

Загриженост

Балтийските страни изразиха загриженост за въздействието върху околната среда, а Полша, която транзитира около 1/5 от руския газ до Европа, го сравни с пакта Молотов - Рибентроп, който раздели Европа преди Втората световна война на нацистка Германия и Съветския съюз. Проектът възлиза на 7.4 млрд. EUR и ще заобиколи Украйна, като по този начин ще намали риска от спиране на доставките за континента.

Обещание

Новоизбраният президент на Украйна Виктор Янукович обеща да поддържа транзита на обемите през страната, която е единственият за момента газопровод до Европа, и каза още преди да бъде избран на поста, че Украйна ще се включи към Северен поток.

Зимните олимпийски игри стартират с големи надежди - и за медали, и за пари

Призракът на 1976 г. ви си със страшна сила над канадския град Ванкувър, където в петък беше даден старт на Зимните олимпийски игри. Призрак, защото предишната олимпиада, на която Канада беше домакин, се изгладя в продължение на десетилетия. Въпросът е колко струва Ванкувър 2010 и дали тази инвестиция ще се върне.

Разходи

Подготовката за игрите във Ванкувър и съседния курорт Уислър, където ще се проведат състезанията по ски, е струвала на организаторите около 6 млрд. канадски долара (5.7 млрд. USD). А тази цифра е доста по-висока от споменаваните 2 млрд. канадски долара през 2003 г., когато страната спечели домакинството на олимпиадата.

10

► млрд. канадски долара приходи от игрите очаква Канада

Горчив хап

Ще бъдат ли възстановени огромните суми, налетели в игрите? Сред големите въпроси е какво ще се случи с олимпийското селище, което приютава атлетите и в което са инвестирани около 1 млрд. канадски долара. Преди година местните власти във Ванкувър използваха част от заделените средства за черни дни средства, за да построят комплекса, след като частните инвеститори спряха да наливат средства заради влошената икономическа обстановка. Това им струва около 458 млн. канадски долара. Кметът на града Гергър Робъртсън коментира лаконично - това бе горчив хап за данъкоплатците.

Възвръщаемост

Градът може да върне инвестициите си, ако след игрите успее да продаде достатъчно апартаменти в селището, които обаче никак не са евтини. Освен олимпийското село Ванкувър трябваше да изгради нова писта за бобслей, ледена пързалка и център за кърлинг. Провинцията

построй и нов изложбен център (за 885 млн. канадски долара), осигури директен превоз от летището до града (за 2 млрд. канадски долара) и осъвременява магистралата до Уислър (800 млн. канадски долара). Дали някоя от тези инвестиции ще донесе възвръщаемост?

Приходи

Според предварителните оценки приходите от игрите може да надхвърлят 10 млрд. канадски долара. Анализаторите от PricewaterhouseCoopers обаче смятат, че директният икономически ефект ще бъде не повече от 1 млрд. канадски долара. Първата новопостроена сграда, която може да гарантира някаква възвръщаемост, е изложбеният център, тъй като се очаква 2011 г. да бъде най-добрата изложбена година за Ванкувър в

историята на града.

Метрото

Метрото също не е за пренебрегване. Според анализатори възникването може да стимулира развитието на района, през който минават 16-те му спирки. Магистралата Sea-to-Sky може да увеличи БВП на района с общо 300 млн. канадски долара до 2025 г. Според официалната статистика на Британска Колумбия между 2003 и 2008 г. в строежите и останалите проекти са били заети над 22 хил. души.

Оптимизъм

И все пак Ванкувър и организаторите остават оптимисти за финансовия изход от олимпиадата. А ние стискаме палци на сноубордистката и на Александра Жекова, на Жени Раданова на шорттрека за достойно представяне във Ванкувър.

Криви сметки МОК ще помогне, ако парите не стигнат

► От Международния олимпийски комитет обявиха, че също ще осигурят допълнителни средства за Ванкувър, ако се окаже, че средствата не стигат. Очакваше се дупка дори и в парите от спонсори-

те, след като МОК успя да намери едва 9 международни корпоративни партньора.

► Първоначалните разчети бяха за 11 спонсора, при това когато бюджетът, искан от Ванкувър, беше едва 1.7 млрд. канадски долара. Средствата от телевизионни права също се оказаха по-малко от предварително очакваните.

► Северен поток ще заобиколи Украйна и ще намали риска от спиране на доставките за Европа

Cover story

Another 1,000 construction firms likely to go bust

Most deals in 2010 to be closed on secondary market due to lack of security

This year will be harder than 2009 for the construction sector. Another 1,000 companies or so will drop from our register, Bulgarian Construction Chamber CEO Ivan Boykov told the *Pari* daily. Last year some 1,500 companies went bankrupt.

Shrinking

The companies that will stop operating will be mainly small firms with 5 or 10 employees, Boykov added. Most of the projects started before the crisis have been completed already and there are almost no new orders. That is why 2010 is seen as the year of the secondary market of residential properties. In 2009 construction decreased 30 or 35%. Usually buildings makes up 40 or 45% of the total volume, the remainder is infrastructure construction,

Boykov explained.

The bankruptcies of construction companies followed the financial difficulties of developers. They did not have, and still often do not have, free resource to pay builders. Thus many apartment buyers have been unable to move in because the buildings have not been completed or have not obtained the necessary permits for use.

Brokers

Brokers cannot guarantee that the properties they sell under construction will be finished according to schedule. It is insurance companies rather than should offer such a product. However, it is our obligation to notify potential buyers if there are doubts about the reputation and intentions of a certain investor, Mirela agency manager Miroslav Hristov told the *Pari* daily. It is very difficult for brokers to find out the actual state of investors. Therefore we are cautious with new buildings, Hristov added.

► Projects often remain unfinished as cash-stripped developers cannot pay construction firms

PHOTO MARINA ANGELOVA

Warranty

Last year developers used several ways to assure buyers that the buildings will be completed. A Sofia investor offered to buy back his apartments at the sales price if buyers are not satisfied with the quality. Another option is putting buyers' money in

a special bank account that the developer cannot use. In this case a trilateral agreement is signed by the buyer, the seller and the financing bank.

The lack of security, however, is the reason why 2010 will see deals mainly on the secondary market.

Balkancar Zarya seeks BGN 1.3m

Company tries to fulfil bondholders' requirements on problematic issue

Balkancar Zarya will raise its capital from BGN 1.32 million to BGN 2.64 million by issuing 1.32 million new shares with a BGN 1 par value each. That emerged from the minutes of meeting of the

1.61

► million leva negative capital was reported by the company at the end of 2009

company's board of directors' meeting on February 12. The issue will be considered successful if at least half of the shares are subscribed. If all shares are sold, the company will get BGN 1.32 million fresh resource. It was not immediately clear how the money will be used. The decision is one of the steps taken to meet bondholders' requirements to the company's management.

Plan

Earlier last week it emerged that Balkancar Zarya will call an extraordinary general meeting, where investors will approve the other measures required by the bondholders.

These include a commitment that the company will not pay dividends until the whole bond issue is repaid. Directors will also be disallowed to dispose of equity in subsidiary Watts Lanka.

Problems

Balkancar Zarya may have problems placing its new share issue, analysts said. Given that the company posted losses for the last two years, it may find it hard to sell the shares, especially if it relies only on the market, BenchMark Finance's Marin Kosturski said. It is a delicate situation, the company cannot go on with a negative capital, Badeshte's Razvigor

Hristov explained.

Background

The problems with Balkancar Zarya's bonds started in the middle of April 2009, when the company's financial performance worsened and the issue parameters were breached. Since then bondholders have been regularly imposing requirements to resolve the crisis. So far the company's management has observed most of them. However, the situation got worse when Balkancar Zarya reported a BGN 2.34 million loss and a BGN 1.61 million negative capital at the end of 2009. That is one of the reasons for the planned raise.

Bulgarian economy to bounce off bottom in spring

French businesses trust this country as trade partner

The French business community in Bulgaria is very active and seeks various new ways for performance. The French business development is sustainable and despite the financial crisis, it registered no slump in 2009. French investment in Bulgaria is expanding, thus confirming our interest in your country, Etienne de Poncins, ambassador of France to Bulgaria, told the *Pari* daily in an interview.

► Etienne de Poncins, ambassador of France to Bulgaria

neider Electric has launched new products in their circuit breaker plant in Plovdiv. Other big companies working in Bulgaria are Societe Generale Expressbank, Em-

poriki Bank, which is a member of the French Credit Agricole S.A. French investment amounts to some EUR 800 million. The capital inflow to Bulgaria shows the confidence in this country. The French companies operating in Bulgaria are not afraid that your country might repeat Greece as the financial situation here is stable and Sofia follows an economically prudent policy.

Trade

The commodity exchange between the two countries, however, dropped 25% in 2009 due to the crisis. The figure is less than the drop in Bulgaria's export, which means that French imports increased. The

Bulgarian-French Chamber of Commerce has over 100 members. These are not only French but also Bulgarian companies and their number is constantly rising.

Forecast

In my opinion, the country has taken the curve of the U-type crisis and is heading towards recovery. The next few months will be difficult but the market will begin to improve in April or May after the progress in German and French economies that boosted their exports and eurozone trade. I believe the worst is already behind us. We should learn our lessons from the downturn and avoid them in the future, his excellency said.

Funds

Mayors found cheating both EU, Bulgaria

A lot of mayors in Bulgaria do not follow Brussels' directions for EU fund absorption and some of the expenses made will not be paid later. Their motives are that once a project has started, the state will not withdraw from it even if it has to be financed from the budget, prime minister Boyko Borisov warned. He pointed out several examples when 10 to 20% of the expenses were not recognised. Six contracts under ISPA will have to be co-funded with additional EUR 11 million from the budget. That includes EUR 4.7 million that will have to be returned to the EU. A check-up of projects under the environment operational programme showed that the price of 90% of them was increased. The prime minister ordered a manual to be prepared teaching the municipal administrations what they should NOT do to avoid returning of EU subsidies. Tighter control and more preventive measures are needed, Ginka Chavdarova, executive director of the National Association of Municipalities in Bulgaria, said.

Approval Bulgaria gets seven EC nods in a week

All seven operational programmes have received positive assessment from the European Commission (EC). The news about the last approved one, human resource development, was announced by prime minister Boyko Borisov on Friday. The other six programmes received Brussels' nod earlier last week. The total financing amounts to BGN 13 billion. However, beneficiaries said a pressing problem is the need for easing the application procedures and the payment of funds.

GDP Bulgaria's economy contracts 6.2% in Q4

Bulgaria's gross domestic product (GDP) fell 6.2% in the fourth quarter of 2009 compared with the same period of 2008, data of the National Statistical Institute (NSI) shows. The decrease in the third quarter of 2009 was 5.8% on an annual basis. The economy contracted 5.1% for the full year 2009. The GDP decline in the last three months was due to the decreased value added in the industrial sector, down 8.2% from the last quarter of 2008. The value added drop in the service sector was 3.4%, and 4.7% in agriculture. At the same time the export vol-

umes in the last quarter of 2009 decreased 0.3%, year on year, and imports slumped 17.9%. The figures give hope that Bulgaria is on the way to recovery like the big economies in Europe. Domestic consumption, however, continues to fall. Individual and collective consumption dropped respectively 7.5% and 20% in the last quarter of 2009.

Collection Health insurance contributions rapidly down

► Zheni Nacheva

The state subsidised the National Health Insurance Fund (NHIF) in January to help it pay part of the delivered medical services, NHIF director Zheni Nacheva said. According to the law, the NHIF has to collect about BGN 140 million a month from health insurance contributions. In practice, however, contributions amounted to just BGN 30 million in January and the state provided another BGN 70 million. The first month of the year is not indicative of a trend, as health insurance collection is traditionally lower at the beginning of the year, Nacheva explained. However, performance was quite poor compared with 2009, when the NHIF raised about BGN 100 million in each of the first two months. At the end of 2009 NHIF's accounts with the central bank amounted to BGN 860.3 million, including BGN 510 million on the current account and BGN 350 million on the deposit account, health minister Bozhidar Nanev said.

BBS Unseen optimism about Sofix's trend

The minimal rise in Sofix since the beginning of February increased the optimism about the movement of the blue-chip index, *Pari* daily's regular Bullish Bearish Sentiment (BBS) inquiry shows. Some 67% of those asked believe the main index of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) will go up in the next 30 days. A week ago their number was 42%. None of the brokers thinks the benchmark will drop, while last week the share of the pessimists was 46%. Due to the tepid trade on the BSE since the beginning of the month, 33% of the brokers expect that Sofix will remain unchanged. Low liquidity and small turnover make investors particularly cautious in their forecasts.

ИНВЕСТИТОР

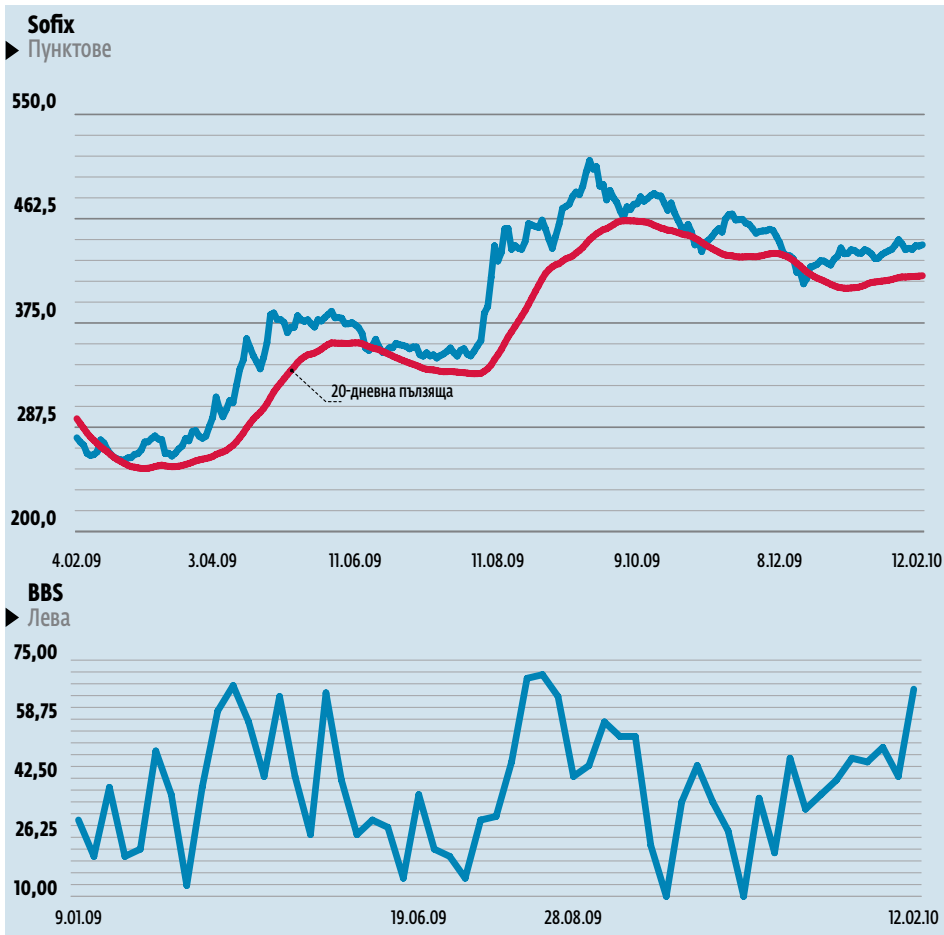
Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Цитат

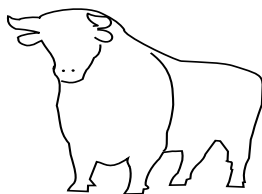
„Отпускането на помощ на Гърция само отлага разпадането на еврозоната

► **Албърт Егуаргс**, съпруг на Societe Generale

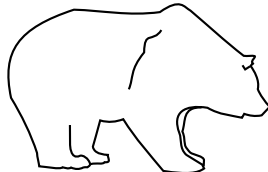
Бикове...

↑ 67%

Мечки...

↓ 0%

Балканкар За

1.3 млн. лв. о

Компанията прави опит да облигационерите по про

Балканкар Заря ще увеличава капитала си от 1.32 млн. лв. на 2.64 млн. чрез издаване на 1.32 млн. нови акции, всяка с номинал 1 лв. Това става ясно от протокола към заседание на съвета на директорите на компанията от 12 февруари 2010 г. Емисията ще се счита за успешно записана, ако се пласират поне половината от предвидените за издаване ценни книжа. При положение че всички акции бъдат записани, в сметките на дружеството ще влязат 1.32 млн. лв. До приключването на броя представител на ръководството не беше открит, за да обясни как ще бъдат използвани средствата. Решението е поредна стъпка по изпълнение на изискванията, които облигационерите на компанията имат към мениджмънта на дружеството.

да извършва разпоредителни сделки със собствеността върху 100% от капитала на Уотс Ланка ООД.

Проблеми

И докато при решенията на ОСА едва ли ще има някакъв проблем, със записването на акциите от компанията нещата не стоят така. При положение че дружеството е на загуба през последните две години, ще е трудно да се запишат новите акции, прогнозира Марин Костурски от БенчМарк Финанс. По думите му, ако компанията разчита само на пазара, едва ли ще има успех в предлагането.

Ситуацията е деликатна, а дружеството не може да продължава да е с отрицателен капитал, обяснява и Развигор Христов от ПОД Бъдеще.

План

Във вторник стана ясно, че в дружеството се свиква извънредно общо събрание, на което инвеститорите в дружеството ще трябва да одобрят и останалите мерки, наложени от държателите на дългови книжа. Сред тях са поемане на ангажимент дружеството да не разпределя дивидент до окончателното погасяване на всички задължения по облигациите. Ще бъде забранено и на съвета на директорите на дружеството

История

Сагата с облигациите на Балканкар Заря започна в средата на април 2009 г., когато компанията за първи път влоши финансовите си показатели и излезе извън рамките на договорените по емисията коефициенти. Оттогава облигационерите на дружеството периодично налагат изисквания, с които да се разреши кризисната ситуация. До момента ръководството на компанията е изпълнило

Невиждан оптимизъм за движението на Sofix

Минималният ръст на водещия индекс Sofix от началото на февруари напомпа оптимистичните нагласи. Това показва редовното проучване на в. Пари, което изследва нагласите за движението на бенчмарка на сините чипове през следващия месец.

Сентиментът за връщане на позитивния тренд обзе 67% от професионалните инвеститори на фондовата ни борса. В предходното проучване на настроеността бикове заемаша 42% от нагласите на

пазара. Мечките избягаха от капиталовия пазар. Нито един от водещите брокери на БФБ не очаква водещият индекс да претърпи отрицателна корекция през следващите 30 дни. В последното изследване негативният сентимент властваше в 46% от инвеститорите. Почти замрялата търговия от началото на февруари даде основание на останалите 33% от брокерите да прогнозират запазване на нивата на бенчмарка около моментните му стойности. Ръстът на неутрално настроените инвести-

Атанас Христов
ahristov@pari.bg

„Мечките бягат от капиталовия ни пазар

тори е почти три пъти, тъй като в предходното проучване в консолидация на Sofix вярваха едва 12% от играчите.

Въпреки силно оптимистичните нагласи почти няма инвеститор, който да е уверен, че трайният възход на фондовата ни борса се е завърнал. Ниската ликвидност и стопилият се оборот правят брокерите изключително предпазливи в прогнозите им. Според играчите трендът у нас ще продължи да се влияе и от движението на чуждите пазари.

БФБ

Настроения на борсата у нас

Bullish Bearish Sentiments (настроенията на БФБ), или т.нар. BBS, е индикатор на в. Пари, който се изчислява чрез анкета сред 20 представители на водещи инвестиционни посредници у нас.

Индикаторът отразява очакванията им за движението на индекса Sofix. Той се изготвя в началото на

всяка седмица и цели да предвиди движението на широкия индекс на борсата. Прогнозата се прави за инвестиционен период от 30 дни.

Графично нагласите на професионалните инвеститори се изобразяват чрез символите на борсата - бик и мечка, съответно качващ се и падащ пазар.

Участници

- Красимира Димитрова, Обединена българска банка
- Христо Сугарев, Райфайзенбанк
- Владимир Нечев, Инвестбанк
- Иван Бончев, Първа инвестиционна банка
- Николай Цонев, ING Bank, клон България
- Борислав Попов, Бета корп
- Ангел Рабаджийски, Карол
- Апостол Апостолов, Ти Би Ай Инвест
- Златко Златев, Реал Финанс Асет Мениджмънт
- Краси Маринов, ЦКБ
- Владимир Малчев, Бултренд Брокеридж
- Гено Тонев, Юг Маркет Фонд Мениджмънт

● Sofix ще се повиши ● Sofix ще се понижи ● Sofix без промяна

Облигационерите на компанията решават: в срок до 30.06.2009 г. да се свика общо събрание на акционерите на дружеството емитент, което да гласува решение за увеличение на основния капитал на Балканкар Заря АД с парични средства в размер, не по-малък от 1 млн. лв.

Облигациите на Балканкар Заря излизат извън рамките на предварително записаните в проспекта коефициенти

Облигационерите на компанията за допълнително обещават по главницата на облигациите веднос лихвите и разликите в качеството си на мениджмънт за поръчителство с Балканкар Заря на облигационерите. До 2 ноември 2009 г.

Отчет

Емка АД с 51% ръст на печалбата

Производителят на изолирани кабели и проводници Емка АД отчете 50.9% по-висока печалба за 2009 г., показва годишният отчет на компанията, представен

на БФБ. Положителният финансов резултат за миналата година достигна 1.14 млн. лв.

Продажбите на дружеството се свиват с 36.65% на годишна база и за 2009 г. намаляват до 35.4 млн. лв. Продажбите формират 99.6% от всички приходи

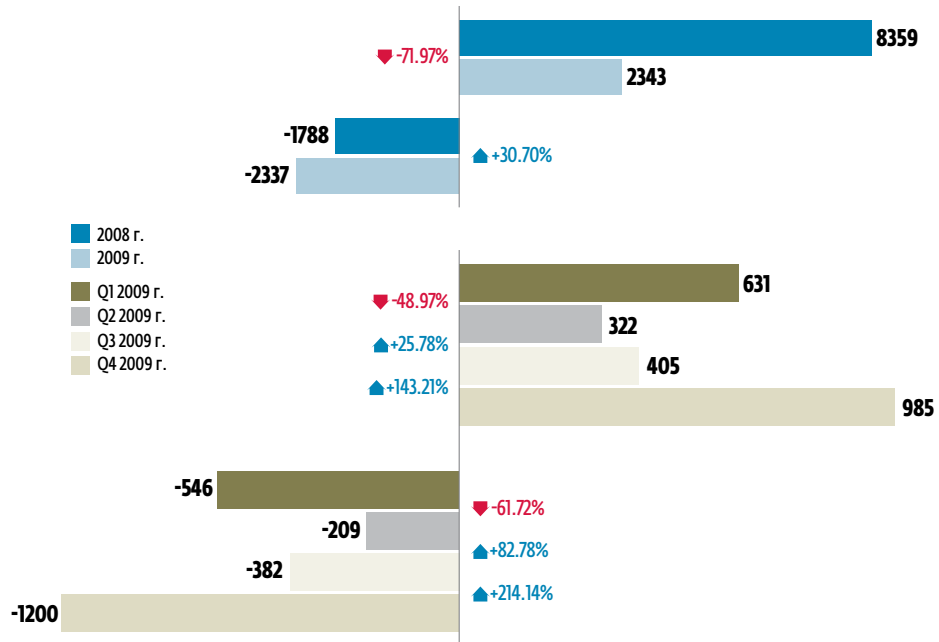
на компанията. Разходите за дейността на предприятието са се понижали с 38% до 34.4 млн. лв.

В петък по позицията на Емка АД минаха 375 лота. Книжката се повишиха с минималните 0.03% до 3.05 лв. за акция.

Заря търси отчаяно фондовата борса

да изпълни условията на темната си емисия

Балканкар Заря АД

голяма част от тях, макар и със закъснение в дадените му срокове. Ситуацията за Балканкар Заря обаче се усложни с излизането на отрицателен капитал, което се случи след обявяването на отчетите към четвъртото тримесечие на 2009 г. С обявената загуба от 2.34 млн. лв. за 2009 г. дружеството има отрицателен капитал от 1.61 млн. лв. Това е и една от причините за планираното увеличение в него.

Мирослав Иванов

Ситуацията е деликатна, а дружеството не може да продължава да е с отрицателен капитал. Стъпката се прави за стабилизиране на компанията и е по-скоро като финансова инжекция

Развигор Христов, ПОД Бъдеще

Много е трудно да се предположи дали ще бъде записана емисията. Ако обаче няма проучване и се разчита само на пазара, едва ли ще има успех

Марин Костурски, БенчМарк Финанс

Приватизацията на БФБ не може да е панацея

1 За да привлече Българската фондова борса чужди инвеститори, те трябва да намерят икономическо основание, за да дойдат тук. В момента, в който европейската икономика започне да се съвзема и в частност, когато България бъде добре оценена, и инвеститорите ще дойдат. За да се получи добър доход от борсата, трябва да има добра икономическа среда.

2 Когато става въпрос за БФБ като инфраструктура и предлагане, има още какво да се желае. Инвеститорите искат да видят цени, които са адекватни, добри депозитарни услуги, разнообразно предлагане на ценни книжа, добро отношение на емитентите. Инвеститорите искат да видят пазарна картина, каквато има в Германия, Франция, Англия.

3 Българската икономика исторически никога не е разчитала на капиталовия пазар. Концептуално трябва да се промени разбирането към бизнеса. Дори в тази ситуация, когато реалният бизнес много трудно получава кредити, тъй като банките са консервативни в моменти, финансирането чрез капиталовия пазар си е една алтернативна възможност за компаниите. В момента има доста натрупан

Апостол Апостолов, бивш председател на Комисията за финансов надзор

Трябва да се качат за търговия 45% от капитала на държавните компании

4 Най-важното е самите участници на българския капиталов пазар да не стоят и да чакат, защото от 15 години те само чакат. Дали държавата ще даде, дали комисията ще накара някого да направи нещо, дали Народното събрание ще вземе някакво решение. Например заинтересованите лица да ходят, да обикалят, да правят форуми, да убеждават, да показват предимствата на капиталовия пазар. Законовата рамка е добра, който иска, ще намери начин, който не иска, ще намери оправдание. Например Комисията за финансов надзор се произнася по даден проспект за публично предлагане на ценни книжа за 14 работни дни.

Дори и да има някакво забавяне заради връщане на документи в рамките на месец, проспектият е факт. Никой не може да заведе емитента за ръка в КФН.

5 Приватизацията на фондовата борса би могла да помогне за решаването на част от тези проблеми, но това не е панацеята. Би могло да се направи и един голям пул от борсите в региона и да се покани голям инвеститор. Българската фондова борса може да бъде интересна и самостоятелно, но се съмнявам това да стане през 2010 г.

6 Листването на държавни енергийни компании на БФБ също безспорно ще помогне за развитието на пазара и за повишаването на ликвидността. Според мен от дружествата трябва да се качат за търговия поне 40-45%. А за да има ефект от държавните компании, минимум 20% от капитала им трябва да се търгува.

7 Новото ръководство на борсата ще бъде един ход напред, когато успее реално да въведе склучването на къси продажби, ако се налага да се преговора и с КФН за промяна на изискванията за склучването на такъв тип сделки. Когато се формира и кли

- 16 ОКТОМВРИ 2009:** Съветът на директорите на Балканкар Заря АД решава да удължи срока на облигационния заем с 12 месеца и да учреди в полза на ТБ Алианц Банк България АД особен залог върху 86 292 броя безналични акции от капитала на Балканкар Руен АД.
- 25 НОЕМВРИ 2009:** Балканкар Заря АД да учреди в полза на Търговска банка Алианц Банк България АД особен залог върху 86 292 броя безналични акции от капитала на Балканкар Руен АД.
- 11 ДЕКЕМВРИ 2009:** Облигационерите на компанията решават да удължат срока на облигационния заем с 12 месеца. Поставят срок до 30.06.2010 г. да приключи процедура по увеличаване на основния капитал на компанията с минимум 1 млн. лв. До 31.03.2010 г. Дружеството трябва да осигури учредяването на особен залог върху 72 023 броя акции от капитала на Балканкар Руен АД.
- 21 ДЕКЕМВРИ 2009:** Между К.В.К. Инвест АД и Алианц Банк България АД, в качеството му на довереник на облигационерите, е подписан договор за поръчителство.
- 9 ФЕВРУАРИ 2010:** Акционерите на Балканкар Заря ще гласуват на 17 март 2010 г. удължаване на срока на емисията с 12 месеца. Компанията ще трябва да поеме задължението да не разпределя дивидент до края на емисията. Ще бъде забранено и на СД на дружеството да извършва разпоредителни сделки със собствеността върху 100% от капитала на Уотс Ланка ООД.
- 12 ФЕВРУАРИ 2010:** Балканкар Заря ще увеличава капитала си от 1.32 млн. лв. на 2.64 млн. лв. по решение на съвета на директорите на компанията.

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010*
Безплатно счетоводно приклучване на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги		
	Търговия	Производство	Нерегистрирани по ДДС
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.
www.advisor.bg
София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Волатилността на пазарите се нормализира

През изминалата седмица европейският широк индекс DJ Stoxx 600 се повиши с 1.5% при стойност 241.02 пункта.

Александър Леков, изп. директор на Райфайзен Асет Менеджмънт

С Гърция не свършват проблемите в еврозоната

на конкретни ангажменти казаното от този момент остава в сферата на добрите пожелания.

и в текущия вариант трябва да се преосмисли, тъй като дисбалансите между отделните икономики в монетарния съюз генерират труднорешими проблеми.

Някои анализи дори предричат разпадане на ЕС или в най-добрия случай отстраняването на недисциплинирани страни членки.

Борсите реагираха предпазливо на желанието на водещите икономики в Европа да помогнат на Гърция

Table with columns: Райфайзен Асет Менеджмънт, Тип, Валута, Емисионна стойност, Цена при обратно изкупуване

Котировки на взаимните фондове

Main table of mutual fund quotes with columns: Фонд, Тип, Ем. ст/ст, ЦОИ, Доходност и Риск

1.5 0.9 процента до 241.02 пункта се повиши европейският широк индекс DJ Stoxx 600

www.sentinel-am.bg тел. 02/ 980 14 26. Sentinel fund performance table

otp Fund Management. Mutual fund performance table

iCARD INVESTMENTS. УД Интеркарт Инвестмънтс АД. Fund performance table

За дата 12.02.2010 г. Фондове, управлявани от "Пайпъриъс Австрия"

„Ти Би Ай Асет Менеджмънт“ ЕАД - Цени при прехраняване за дата 15.02.2010 г.

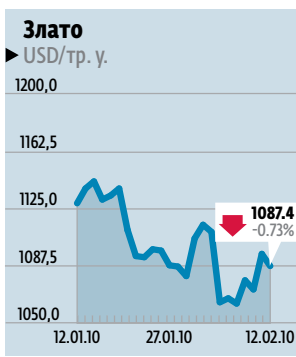

Стока на деня

93.5

► USD добави медта, търгувана на борсата в Лондон, и достигна 6766 USD/т

” По време на борсовата сесия в петък металът добави 1.40 към стойността си и по този начин излезе на първо място по ръст за деня сред всички търгувани метали

” Цената на златото не успя да продължи ръста си от четвъртък и на борсата в Лондон достигна 1090 USD/тр.у. Основната причина за това отново беше доларът, който добави нови 0.54%

Цифра на деня

1.78

► процента загуби бялата захар по време на последната борсова сесия и достигна 582.45 USD/т

” На борсата в Ню Йорк захарта загуби 10.58 USD от стойността си и по този начин се нареди сред най-губещите стоки на пазара

Силна седмица за зърното

Изминалата седмица се оказва успешна за основните зърнени култури, търгувани на стоковите борси по света. Най-после станахме свидетели на възвръщане към добрите позиции. В Чикаго пшеницата се качи с 6 USD до 181 USD/т, а царевичата стигна 142 USD/т. В Европа промяната остана доста по-слаба, като единственото изключение беше слънчогледът.

Европшеницата в Будапеща поскъпна с 2 лв. и се котираше за 207 лв./т. Царевичата също отбеляза повишение с 4 лв., достигайки 224 лв./т. Най-голяма печалба отчете маслодайният слънчоглед, който скочи с над 9 лв. до 550 лв./т. Въпреки това поскъпване суровото слънчогледово олио в Ротердам запази старата си цена и се продаваше за 945 USD/т. На Софийската стокова борса тази седмица търсенето на пшеница и царевича остана съвсем слабо, като търговията вървеше съответно за

Таня Панайотова, Софийска стокова борса

” Най-голям интерес имаше към нехранителните стоки, като A95 се търгуваше от 1640 до 1641 лв./хил. л, дизелът от 1550 до 1630 лв./хил. л, а газолът от 1531 до 1591 лв./хил. л

210-220 лв./т и 230-240 лв./т. При фуражната пшеница диалогът между купувачи и продавачи беше в рамките на 180-200 лв./т, докато при маслодайния слънчоглед границите бяха по-раздалечени - 520-580 лв./т. Хранителните стоки както обикновено не пре-

► За първи път от много седмици пшеницата отбеляза ръст в цената си

дизвикаха интерес и не промениха цените си през последната седмица. Единствените реализирани сделки бяха за сол и те бяха в диапазона от 38 до 77 лв./т.

При нехранителните стоки обаче се осъществиха доста покуп-

ки. Бензин A95 се търгуваше от 1640 до 1641 лв./хил. л, дизелът от 1550 до 1630 лв./хил. л, а газолът от 1531 до 1591 лв./хил. л. Също така бяха сключени няколко сделки за различни видове масла, спирачни течности и смазка, като те вървяха съответно на 4.36, 8.12 и 4.71 лв./л.

Обзор

Новите цени на желязната руда подготвят стоманата за драстичен скок

Нов удар по цената на стоманата беше нанесен от страна на минните компании, които добиват желязна руда. Според последните данни големите мини като бразилската Vale, англо-бразилската Rio Tinto и австралийската BHP Billiton са започнали да притискат най-големите стоманодобивни компании да приемат новите фючърсни договори за 2010-2011 г. на рекордно високи цени.

В момента се водят преговори с японската Nippon Steel и китайската Baosteel да се подписват договори на цена 90 USD/т, което е с 40% повече от предварително договорените в началото на годината. На такива високи нива са били сключвани договори единствено през 2008-2009 г., докато

Георги Георгиев ggeorgiev@pari.bg

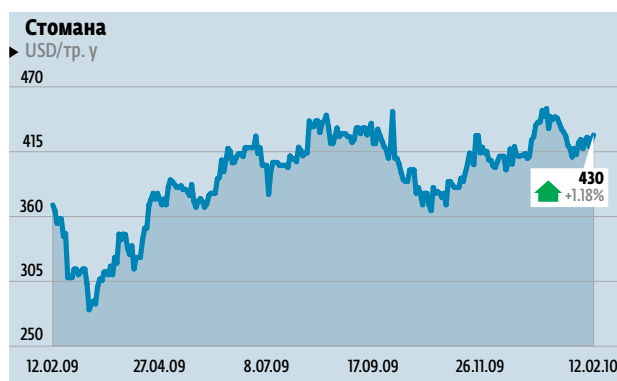

” Ако предложенията на големите минни компании за новите договори бъдат приети, цената на желязната руда ще достигне 90 USD/т

за 2009-2010 г. контрактите бяха сключвани за 60 USD/т.

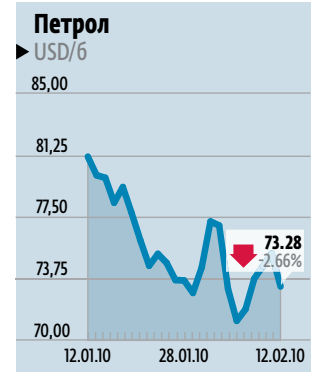
Някои от ръководителите на най-големите минни компании дори твърдят, че увеличението трябва да е още по-драстично и да достигне 90%, като по този начин цената ще се доближи максимално до спот пазарите, където в момента про-

дажите вървят около 120 USD/т. Техните аргументи са, че все по-нарастващото търсене на руда от страна на Китай води до силно търсене и на спот пазарите. Това от своя страна кара минните компании да се питат дали е редно да сключват целогодишни договори на два пъти по-ниска цена, вместо да пласират продукцията си на скъпите спот пазари.

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	69,27
СИБИРСКИ	71,46
УРАЛСКИ С-Г	71,46
САХАРСКИ	73,26
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	72,64
ОСБЕРГ	73,14
ЕКОФИСК	72,89
СТАТФОРД	72,98
ФОРТИС	71,96
ФЛОТА	71,03
УРАЛСКИ СИГ	71,34
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	73,71
КУА ИБОЕ	73,05
ФОРКАДОС	73,01
КАБИНДА	72,23

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	720,00	730,00	СIF	
ПРОПАН	680,00	684,00	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	0,00	0,00	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	664,00	666,00	FOB	
АВИОГОРИВО	592,00	592,00	FOB	
НАФТА	646,00	648,00	СIF	
ГАЗБОЛ	594	592	СIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	589,00	591,00	FOB	50PPM
МАЗУТ	453,00	455,00	СIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	419,00	421,00	СIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	6766	6820	6824
КАЛАЙ	16125	16115	16249
ОЛОВО	2080	2127,5	2129,75
ЦИНК	2130,5	2152	2155
АЛУМИНИЙ	2004,5	2043,25	2047
НИКЕЛ	18455	18566	18600
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1860	1890	1900

► Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1086,08	1086,5	1097,15	1078,06
СРЕБРО	15,38	15,42	15,73	15,27
ПАЛАТИНА	1502	1506,5	1532,5	1492,5
ПАЛАДИЙ	413,2	416,2	422	408,55

► Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Февруари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	485,01
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	168,34
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪЯГ	155,47
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	СIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	СIF УНГАРИЯ	
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	199,07
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	140,90

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Март
Царевича	CBOT	USD/bu.	372
Ечемик	ASE	USD/MT	130,6
Памук	NYBOT	USD/lb.	73,4
Какао	NYBOT	USD/MT	3076
Кафе	NYBOT	USD/lb.	132,05
Рапица	ASE	USD/MT	352,08
Ориз	CBOT	USD/cwt	14,36
Овес	CBOT	USD/bu.	240,5
Соя CBOT	USD/bu.		942,25

Източник: Bloomberg

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Март
Захар	NYBOT	USD/lb.	26,47
Соево масло	CBOT	USD/bu.	37,97
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	135,35
Мляко	CME	USD/cwt	13,9
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	108,5
Масло	CME	USD/lb.	150
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,73

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 кг.; 1 bu. царевича = 25.4016 кг.; 1 bu. овес = 15.4224 кг. 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 U.S. cent

Интервю Александър Канев, изп. директор на Анжелус естейт АД

За доброто вино винаги има пазар

Предпоставките за отличното вино се залагат години преди то да бъде налято в бутилката

► **Господин Канев, поема-те управлението на Анжелус естейт АД в момент, когато лозята вече са засадени и трябва да се прави винарска изба. Сега ли е моментът да се инвестира, много винари се оплакват от проблеми с реализацията?**

- Компанията ни има 1070 декара лозя в землищата на село Бая и Червенаково до язовир Жребчево. Това е регионът на Кортен до Нова Загора - между Стара планина и Средна гора. Имаме амбицията да построим знакова винарска изба, която да произвежда запомнящи се вина. Моят опит показва, че за доброто вино винаги има пазар.

► **Не е ли малко рано да прогнозираме, че вината ще бъдат превъзходни?**

- Ако чакаме да наберем първото грозде, да го сложим във ферментационните съдове и да видим какво ще стане - ами ще стане едно обикновено вино. Предпоставките за отличното вино се залагат години преди то да бъде налято в бутилката. Първо - лозята. Инвестицията в тях е 5.5 млн. лв. Сортете са общо десет.

Тридесет процента са бели - Шардоне, Совиньон блан, Вионие, Трамнер и Мускат. Червените сортове са Мерло, Каберне Совиньон, Каберне Фран, Сира и Пети вердо. Климатичните и почвените анализи са направени във Франция, лозичките също са френски от пипниера в Бордо. Ще кажа само един факт за качеството на гроздето, което през тази година вече ще берем: ние ще ограничим добива от декар до 500 килограма, което значи не повече от 4-5 чепки на лозичка, за да направим виното много солидно. (За сравнение повечето винарски изби в страната търсят добиви от 800-1000 и повече килограма грозде от декар - бел. авт.) Моята философия е: с добиви никого няма да изненадаме, с качество - да.

► **Идва ред на технологията на винопроизводството. Тя каква е?**

- За първи път в България вкарваме дъбови кащи, внос от Франция, с вместимост 7 тона всяка. В тях ще ферментира селектирано грозде от най-добрите лозови парцели. В останалите 80% ферментационни съдове ще ферментира другото грозде. Всички съдове за ферментация ще бъдат вкопани в земята. Гроздовите зърна ще бъдат плавно и нежно изцеждани в кошови преси, които също са малко по-

знати у нас. А подборът на зърната ще става или на ръка, или чрез специални селектиращи машини с фотоклетка, които ще отделят по големина и по зрелост всяко зърно грозде. Инвестицията в техника и технологии ще е в размер на 4 млн. лв.

► **Къде ще бъде избата на Анжелус естейт АД?**

- В момента разработваме проекта, а мястото вече е ясно - между двата лозови масива на отстояние 4-5 км. Строим я върху камък и вината ще отлежават под земята. Техническото ни задание към архитектите е: едно помещение за 100 съда, плюс още едно помещение за 2500 барика, знаем също и нужните ни топлина и влажност. Така че в момента на ход са архитектите.

► **Как ще откликнат инвеститорите на тези големи суми, особено сега по време на криза?**

- Анжелус естейт АД е собственост на братя Ангелови - хора, които имат както финансовата възможност, така и ентузиазма да направят невероятни за България вина. Доколкото ги познавам, няма нещо, което да ги спре да осъществят този проект. Впрочем заповядайте през 2012 г. в най-добрата винарска изба на България.

Михаил Ванчев

УТОЧНЕНИЕ

В брой 29/12.02.2010г. на вестник Пари са допуснати технически грешки в публикуваните обяви на Министерство на физическото възпитание и спорта на стр.18 в броя. Да се четат както следва:

За длъжността "Старши експерт" в отдел "Спорт за всички и социален туризъм":

Размер на основната заплата за длъжността - 520 лева.

За длъжността "Главен експерт" - за адм.области Търговище и Шумен:

Размер на основната заплата за длъжността - 458 лева.

За длъжността "Младши експерт" - за адм.област Бургас:

Размер на основната заплата за длъжността - 440 лева.

ПОКАНА

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ на "КОРАДО - БЪЛГАРИЯ" - АД, град СТРАЖИЦА, ОБЛАСТ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО, на основание член 223 ТЗ и член 53, алинея 1, от Устава на дружеството, свиква извънредно Общо събрание на акционерите на дружеството на 31.03.2010г. от 11.00 часа по седалището и адреса на управление на дружеството - град Стражица, улица "Гладстон" № 28, административната сграда.

Извънредното Общото събрание на акционерите ще проведе при следния дневен ред:

1. Избор на член на Комитет на одиторите. Проект за решение - ОСА избира член на Комитета на одиторите по предложение на акционерите направено на събранието.

2. Разни.

Общия брой на акциите на дружеството са 1 633 589 / един милион, шестотин тридесет и три хиляди петстотин осемдесет и девет / неправомерно издани, безлични, поименни акции, всяка с право на един глас в ОСА. Правото на един глас в ОСА включва правото на всеки от акционерите да участва в ОС лично или чрез представител и да гласува при вземането на решения по всички въпроси, които са от компетентността на ОС. Съгласно член 115 б от ЗППЦК до участие в ОСА ще бъдат допускани акционери, придобили акции най - късно 14 дни преди датата на провеждането му, съгласно списък издаден от Централен депозитар - АД. За участие в ОС акционерите представят документ за самоличност, юридическите лица - удостоверение за актуална регистрация, а пълномощниците - изрично нотариално заверено пълномощно за конкретното събрание, съответстващо на изискванията на член 116 ЗППЦК и с минимално определено нормативно съдържание.

Преупълномощаването с правата по предоставените пълномощни, както и пълномощно издадено в нарушение на разпоредбите на ЗППЦК е нищожен.

Всеки, който е упълномощен да представлява акционер или акционери в ОСА, следва да уведоми за това дружеството най - късно два работни дни преди датата на ОСА.

Акционерите на дружеството да се поканят лично или чрез писмено упълномощен свой представител да вземат участие в работата на Общото събрание.

Писмените материали свързани с дневния ред на събранието ще бъдат на разположение на акционерите в предвидените срокове, всеки работен ден от 10.00 до 16.00 часа в седалището на дружеството.

Регистрацията да се извърши в същия ден до 10.45 часа.

При липса на кворум на основание член 227 ТЗ ОБЩОТО СЪБРАНИЕ на акционерите на дружеството ще се проведе на 14.04.2010 година от 11.00 часа, на същото място и при същия дневен ред.

Служители удариха гиганта Shell отвътре

Те оспорвали практики на компанията, които засягат екологията

Лични данни на 170 хил. служители в Shell са били изпратени на организации за защита на околната среда и правата на човека. Подателят на изпратеното чрез електронна поща писмо твърдял, че представлява група от недоволни служители на компанията,

оспорващи нейните практики, които засягат екологията, съобщава Financial Times (FT), цитиран от investor.bg.

Мирна революция

Базата данни, получена от множество организации, сред които Грийнпийс, според изданието е съдържала имената и телефонните номера на всички служители в англо-холандската група, както и на тези в нейните поддоставици. В някои от случаите е бил наличен

и домашният телефонен номер. Според подателя на писмото информацията идва от 116 разтревожени служители на Shell от САЩ, Обединеното кралство и Холандия, които искат „мирна революция“.

Щетите

Изпратените данни са били придружени от документ, в който се обяснява какви са щетите върху околната среда от дейността на компанията в Нигерия. От групата са потвърдили пред FT, че разпространените данни са автентични, като според ръководството на компанията изтичането на тази информация все пак не било толкова опасно, защото във файла не се съдържат домашните адреси на служителите.

Разследването

В момента в Shell водят вътрешно разследване по случая, но казват, че не вярват да се потвърди тезата за недоволните и притеснени служители.

Подателят на писмото твърди още, че е възможно

провеждането на мащабни кампании срещу Shell с помощта на медиите и инвеститорите. Посочва се и че представители на екологични организации ще постъпват на работа в подобни компании, за да допринасят за подобрение на практиките им.

Предпазливост

Информацията не е подписана, като изпращачът ѝ подчертава, че е по-добре „да останем анонимни“, тъй като „имаме семейства, които трябва да изхранваме, обличаме и предпазваме, както и отчаяна нужда да запазим работата си“.

Съкращения

Според финансовия всекидневник актуалността данни е отпреди около шест месеца, което може да означава, че отговорният или отговорните за изпращането им може вече да не е/са част от компанията. През миналата година Shell съкрати 5 хил. души и обяви планове за закриване на още хиляда работни места.

► **Въпреки че подателят на скандалното писмо са анонимни, Shell започна вътрешно разследване**

Заеми от роднини вече се декларират пред НАП

Те трябва да бъдат подробно описани в доходната декларация

От тази година в декларациите, които подават физическите лица, трябва да се посочват и дадените, и взетите заеми (без банковите), ако те са над 10 хил. лв. От НАП уточняват, че трябва да се посочват и непогасените кредити към 31 януари.

Получени

Например през миналата година сте получили три заема - за 5000 лв., 10 000 лв. и 3000 лв. Изплатили сте първите два, а от последния ви остава да платите 1000 лв. В този случай трябва да декларирате само остатъка от 1000 лв. по третия заем, който не е погасен през 2009 г., в Таблица 3 от Част VII от общото тяло на декларацията за облагане на доходите на физическите лица.

Друг вариант е, да речем, че сте получили два заема - за 2000 лв. и 5000 лв. Без значение каква част от тях сте изплатили, те не се декларират, тъй като общият им размер не надхвърля 10 000 лв.

Ако пък сте получили пет заема - за 1000 лв., за 2000 лв., за 5000 лв., за 3000 лв. и за 10 000 лв., и до края на 2009 г. сте успели да ги изплатите, тогава няма нужда да декларирате нищо, тъй като сте изплатили предоставените ви заеми.

Остатъци

Ако имате непогасени заеми от роднини и приятели, сумите също трябва да бъдат вписани в годишната доходна данъчна

декларация. Например, ако сте взимали заеми за периода от 2004 до 2009 г. (без кредити от банки) и ако остатъкът на кредита към 31 декември 2009 г. е над 40 000 лв., той трябва да бъде отразен също в декларацията.

Пример 1: В периода 2004-2009 г. сте получили четири заема, както следва:

Година	Получен заем	Погасени	Остатък
2004	50 000 лв.	5 000	45 000
2006	35 000 лв.	10 000	25 000
2007	20 000 лв.	20 000	0
2009	15 000 лв.	14 000	1 000
Общо			71 000

В този случай декларирате непогасените остатъци за 2004 г. (45 000 лв.), 2006 г. (25 000 лв.) и за 2009 г. (1000 лв.) в Таблица 4 и непогасения остатък от 1000 лв. за 2009 г. в Таблица 3 от Част VII от общото тяло на декларацията за облагане на доходите на физическите лица.

Пример 2: В периода 2004-2009 г. сте получили четири заема, както следва:

Година	Получен заем	Погасени	Остатък
2004	50 000 лв.	45 000	5 000
2006	35 000 лв.	35 000	0
2007	20 000 лв.	20 000	0
2009	15 000 лв.	14 000	1 000
Общо			6 000

В този случай се декларират единствено непогасеният остатък от 1000 лв. за 2009 г. в Таблица 3 от Част VII от общото тяло на декларацията за облагане на доходите на физическите лица.

► 30 април е крайният срок за подаване на годишните данъчни декларации

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Назаем

Ако обаче сте дали заеми на някой приятел или роднина, по същата логика той трябва да се впише в декларацията, ако е над 10 хил. лв., както и ако има непогасени суми в края на 2009 г., които са над 40 хил. лв.

Пример 1: През 2009 г. сте дали на свои близки три кредита - за 5000 лв., 10 000 лв. и 3000 лв. Върнали са ви първите два, а от последния остава да ви платят 1000 лв. В този случай трябва да декларирате остатъка от 1000 лв. по третия заем, който не е погасен през 2009 г., в Таблица 1 от Част VII от общото тяло на декларацията за облагане на доходите

на физическите лица.

Пример 2: През 2009 г. сте дали два заема - за 2000 лв. и 5000 лв. Без значение каква част от тях са ви върнали - не се декларират, тъй като общият им размер не надхвърля 10 000 лв.

Пример 3: През 2009 г. сте дали пет заема - за 1000 лв., за 2000 лв., за 5000 лв., за 3000 лв. и за 10 000 лв. До края на 2009 г. са ви ги върнали. В този случай няма нужда да декларирате нищо.

Ето как стоят нещата с остатъка от заеми, които сте предоставили.

Пример 1: В периода 2004-2009 г. сте предоставили четири заема, както следва:

Година	Даден заем	Погасени	Остатък
2004	50 000 лв.	5 000	45 000
2006	35 000 лв.	10 000	25 000
2007	20 000 лв.	20 000	0
2009	15 000 лв.	14 000	1 000
Общо			71 000 лв.

Година	Даден заем	Погасени	Остатък
2004	50 000 лв.	45 000	5 000
2006	35 000 лв.	35 000	0
2007	20 000 лв.	20 000	0
2009	15 000 лв.	14 000	1 000
Общо			6 000 лв.

В този случай декларирате непогасените остатъци за 2004 г. (45 000 лв.), 2006 г. (25 000 лв.) и за 2009 г. (1000 лв.) в Таблица 2 и непогасения остатък от 1000 лв. за миналата година в Таблица 1 от Част VII от общото тяло на декларацията за облагане на доходите на физическите лица.

Пример 2: В периода 2004-2009 г. сте предоставили четири заема на приятели или познати, както следва:

В този случай декларирате единствено непогасения остатък от 1000 лв. за 2009 г. в Таблица 1 от същата част в доходната декларация.

От НАП напомнят, че срокът за подаването на декларациите изтича на 30 април. Ако обаче разполагате с електронен подпис и подадете декларацията по емейл, може да ползвате отстъпка. Другите два начина за подаване са по пощата с обратна разписка и в офисите на приходната агенция в цялата страна.

Билияна Вачева

Две трети от българите се самоосигуряват

► Така изглежда декларацията, която трябва да подадат адвокати, нотариуси, архитекти и др.

Те са длъжни да подават в НАП и три вида осигурителни декларации

Близо две трети от хората, които подават декларации за облагане на доходите за физическите лица всяка година, се самоосигуряват. Това са адвокати, консултанти, архитекти, експерт-счетоводители, одитори, нотариуси, частни съдебни изпълнители, лицензирани оценители, журналисти, всички ЕТ, собственици или съдружници в търговски дружества, физическите лица членове на непсонифицирани дружества, регистрирани земеделски производители или тютюнопроизводители.

Всички те от тази година на освен годишната данъчна декларация трябва да подават и две много важни осигурителни декларации - образец 1, която се подава ежемесечно и декларация образец 6, която се подава еднократно в срока на подаване на данъчната декларация - 30 април.

Пропуск

От приходната агенция алармираха, че някои самоосигуряващи се лица не подават осигурителни декларации образец 1 и образец 6, въпреки че са задължени да го правят.

Ако тези допълнителни декларации не бъдат подадени в срок, глобите са от 50 до 500 лв., а при повтор-

но нарушение санкцията е от 500 до 2000 лв.

Осигуряване

Освен че адвокати, консултанти, архитекти и ЕТ трябва да декларират доходите си, те са длъжни в НАП да подадат и още три вида осигурителни декларации - за започване, прекъсване, възобновяване или прекратяване на трудовата дейност; декларация образец 1, която се подава всеки месец; и декларация образец 6 - веднъж годишно.

Декларация за започване, прекъсване, възобновяване или прекратяване на трудовата дейност се подава в 7-дневен срок от постъпването или прекъсването на работа. Декларация образец

1 „Данни за осигуреното лице“ се подава всеки месец - до 10 дни, след като са платени дължимите осигурителни вноски, или еднократно до 20 февруари 2010 г., ако се осигуряват за фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване. В същото време декларация образец 6 се подава до 30 април. Това е и срокът, в който те са задължени да представят справки № 1 и № 2 от годишната данъчна декларация за облагане на доходите. Справки 1 и 2 служат за определяне на окончателния размер на осигурителния доход и окончателния размер на дължимите от тях задължителни осигурителни вноски.

Билияна Вачева

Може ли Америка да се изправи отново на крака

Водещата роля на САЩ в света е поставена на карта

Като се върнах в САЩ след три години прекарани в Китай, започнах да разпитвам експерти дали най-накрая Америка няма да потъне в ада. Въпросът отчасти е шега. Само един поглед към удобството и изобилието на американския живот прави всички въпроси извън този как страната е постигнала такива успехи да звучат глупаво. Това се отнася дори за времена на рецесия и дори при наличието на много хора, които страдат или са изхвърлени зад борда.

Има неща, които започват да забелязват, ако сте били преди това в Индия или Китай - двете възходящи сили на нашето време: наличието на толкова много природа и толкова много пространство за всеки на американска земя. Пространство по улиците и тротоарите, големи поляни пред къщите, дърветата, под които можеш да вървиш, дивите цветя на края на града - да, това е истина въпреки хаоса и свръхзастрояването. Няколко дни след като напуснах апартамента в Пекин, се събудих и видях в двора на къщата си във Вашингтон, който се намира на по-малко от три мили от Белия дом, сърна и два елена. Знаем, че това са съвременни вредители и въпреки това контрастът с градския пейзаж в Китай, в който дори гълъбите са рядкост, е труден за пренебрегване.

Апокалипсис сега

Ако това, което преживяваме, е упадък, той е на ниво, на което по-голямата част от света би завидял. Идеята

за страната, потъваща в ада, е също, меко казано, шега. През целия ми съзнателен живот Америка винаги е била на ръба на провала или поне така ни казваха - от изстрелването на Спутник, до последния индикатор за разпада на нацията или най-малкото за изоставането ѝ. Изберете си година от последния половин век и ще ви посоча кое в нея е било събитието, което е изглеждало, че ще доведе до критичен обрат към по-лошо.

Първите петролни шокове през мирно време, първата оставка на президент, политическите убийства и бунтове; фалиращите училища, фалиращите индустрии; поляризираната политическа ситуация; вулгаризираната култура; замърсяването на водата и въздуха, спорните и неубедителни войни. Всичко изглеждало толкова ужасно през този период, определен в ретроспекция като време на неоспорима американска сила. През 70-те години хората изглеждаха сигурни, че светът свършва при по-силен шум от затваряне на вратата, сподели с мен Рик Перлщайн, авторът на Никсънленд.

Когато бях ученик в Калифорния през 50-те и 60-те години, магистралите бяха нови и големи като пътищата, построени сега навсякъде в Китай. Днешната калифорнийска пътна инфраструктура е стара, напукана и задръстена от коли. Китайски студент, когото познавам от Шанхай и който наскоро беше приет да учи в Бъркли, ми изпрати писмо, в което казваше, че известната San Francisco Bay Area изглежда красива, но опърпана.

Спомних си за моя подобна реакция, когато пристигнах да уча в Англия през

▶ Китай се оформя като водеща икономика сред развиващите се страни

70-те години и видях тъжните останки на миналото. Смътно осветените музеи, които някога са били държавни учреждения, и публични сгради, плачещи за ремонт, са били построени във време, в което обществото е имало по-големи мечти и е разполагало с повече ресурси.

Докато растях, тези мостове, пътища и бентове бяха източник на истинска национална гордост и усещане за постижения, сподели с мен Стивън Флин, президент на Центъра за национални политики във Вашингтон. Дъщеря ми беше на 6 години, когато Световният търговски център беше разрушен, на 8, когато изгасна електричеството по Източното крайбрежие, и на 10, когато голям американски град беше удавен. Аз бях свидетел на построяването на тези неща, а тя видя как те се разрушават.

Ние срещу тях

Чак след утвърждаването на Америка като велика сила след Втората световна война идеята за упадък на САЩ започна да включва и схващането, че изоставяме спрямо някой друг. Преди това тя означаваше предадени и неизпълнени очаквания - тези на Господ, на отците основатели, на потомството, или такива спрямо отмерените ценности от отминали велики времена. Новият елемент през 50-те беше постоянното сравнение със съветите, казва Майкъл Кейзин, историк от Университета в Джорджтаун. Разбира се, много по-лесно е да се привлече внимание към вътрешен

”Америка ще бъде много по-добре, ако Китай се справя добре, отколкото, ако се препъне

проблем и да се спечели подкрепа за определено решение, ако проблемът се представи като: ние срещу тях, и като отговор на външна заплаха.

В новата си книга „Ако можем да изпратим човек на Луната“ Уилям Егърс и Джон О'Лийри подчертават военните императиви на студената война, стоящи зад американската космическа програма. Състезанието за Луната беше надпревара между две системи на управление, което нямаше как да се реши с дебат кой се е справил по-добре.

Америка ще бъде много по-добре, ако Китай се справя добре, отколкото, ако се препъне. Проспериращ Китай би означавал по-голяма световна икономика, с повече възможности, вероятно с по-малко напрежение, както и Китай, който е по-отговорен по въпросите, засягащи околната среда. Но каквото и да се случи с азиатската страна, перспективата за Америка скоро може да стане по-добра и по-ясна.

С всяка изминала година международните мрежи ще имат все по-голямо значение. Като единствена истинска универсална нация САЩ непрекъснато затвърждават връзките си с останалия свят чрез различните езици и семейства,

образованието и бизнеса по начин, по който никога друга нация не го прави, нито някога ще може да го направи. Страните, които са сравнително толкова отворени - Канада, Австралия, не са дори приблизително толкова големи; онези, които икономики са сравнително големи - Япония, Обединена Европа, не са дори приблизително толкова отворени.

Най-простият критерий дали една култура е доминираща е дали аутсайдерите искат да бъдат част от нея. В разцвета на Британската империя колониалните поданици от Раж до Карибския регион са се моделирали частично по англичаните: Неру е отишъл да учи в Кеймбридж, Ганди - в Юнивърсити Колидж Лондон, Хо Ши Мин е писал на френски за списания в Париж. Днес светът е пълен с бизнесмени, бюрократи и учени, които са се обучавали в САЩ. Китай също привлича чужденци, но по особен начин.

Мнозина отиват заради бизнес възможности, заради културното обаяние или, както направихме аз и жена ми, за да бъдем на място, където се случва нещо наистина вълнуващо. Но истинските емигранти? Хората, които искат децата и внуците им да растат в тази система?

Време за притеснение

Ако сме притеснени, вероятно това е добър сигнал, тъй като исторически притеснението в Америка винаги е предшествовало промяната. Онова, което съм

видял в света като цяло, ме е направило по-уверен в американското бъдеще, а не обратното. Онова, което, погледнато отвън, е очевидно, са изключителните сили на обновление. Америка е винаги в упадък и винаги предстои да направи нов скок нагоре.

Обществото Америка е в добра форма! Америка, държавата, определено не е. В изминалия половин век и двете партии спомогнаха за това затруднено положение. Демократите - чрез неволното даване на лошо име на правителствените усилия през 60-те и 70-те. Републиканците - съзнателно правейки същото от ерата на Рейгън чак до днес.

Америка е била силна, защото независимо от лошата ѝ система хората са работили за бъдещето през 1840, през 1930 и през 1950 г. Това е времето, в което Фредерик Лоу Олмастед е проектирал Централ Парк, Теодор Рузвелт е отделил земя за националните паркове и когато Дуайт Айзенхауер е създал Агенцията за изследвания на Пентагона, която в крайна сметка създаде интернет.

По това време американската система също е изглеждала развалена. Те са работили в рамките на нейните несъвършенства и ограничения и тъкмо това е съществено. Това би бил най-смелият и добър избор за нас сега.

Джеймс Фалоуз

▶ Според Джеймс Фалоуз бъдещето на Чичо Самне чак толкова черно

Промяна и комуникация са ключът към успеха на фирмите

Професията на вътрешния комуникатор предстои да изживее своя апогей

Компаниите, които разчитат на вътрешни комуникации, преминават по-успешно през кризата. Това показват последните проучвания във Великобритания. По време на криза компаниите обикновено просто съобщават на служителите си какво се случва във фирмата и какви са задълженията им, което е погрешна стратегия, коментира за в. Пари Кевин Рък, консултант комуникации към IT отдела на British Telecom. Комуникацията трябва да ангажира служителите и да ги направи част от промяната, коментира за в. Пари Ан Пилкингтън, основател на PR Academy и

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

” **Бъдете честни, покажете загриженост към служителите**

Ан Пилкингтън

независим комуникационен консултант. И мениджърите трябва да се сещат за това не само по време на кри-

за, единодушни са двамата експерти. Факт е, че в условията на криза компаниите са принудени да съобщават на служителите предимно лоши новини и според Рък и Пилкингтън тук действат няколко основни правила - бъдете честни, покажете загриженост към служителите, кажете какво е направено до момента и какво предстои да бъде направено, помолете за помощ, ако е необходимо.

В България

За съжаление професията вътрешен комуникатор все още не е особено позната сред българските

компани. Същото беше и с пиарите преди десет години. Никой не познаваше тяхната професия, а сега всяка компания има PR специалист, коментира за в. Пари Нели Бенова, основател и изпълнителен директор на Areiron Communication. През 2007 г. Areiron направи проучване сред мениджъри на високо и средно управленско ниво в България, коментира Нели Бенова. Проучването показва, че голяма част от мениджърите (около 37%) смятат, че в тяхната фирма има нужда от специализирано Вътрешни комуникации, което има различни функции от тези на PR отдела или Човешки ресурси, допълни Бенова.

Въпреки това по-малко от 15 на сто от анкетираните тогава споделиха, че в техните фирми такъв отдел съществува. Мисля, че промяна оттогава до днес има, но тя едва ли е значителна. Учудващо е например, че големи организации с персонал от над 1000 души все още не осъзнават необходимостта от специалист или екип вътрешни комуникатори. Често се срещаме и с неразбиране за мястото на вътрешния комуникатор в организационната структура - обикновено тези хора са ситуирани под шапка-

” **Много хора се страхуват от промяната, защото не я разбират**

Кевин Рък

та на човешките ресурси, PR или маркетинг отдела. Това са все предизвикателства, с които вътрешните комуникатори в България трябва да се справят, казва Бенова.

Предимствата

Ангажираните служители са най-голямата полза от дейността на вътрешните комуникации, защото това

е най-ценният ресурс на една фирма. Ще перифразирам една любима мисъл: Не е страшно да нямаш пари, страшно е да нямаш съмишленици. Мотивираните и ангажирани служители не са просто работна ръка, а хора, споделящи целите на компанията си и допринасящи за реализацията им.

Боряна Николаева

Визитка

Кои са Кевин Рък и Ан Пилкингтън

► Кевин Рък работи за British Telecom над 20 години, като преминава различни позиции. Той е доверен съветник на изпълнителни кадри от по-висш ранг. Води курсове и преподава в програмите за PR

Диплома и Сертификат за напреднали на Института за публични релефи в Лондон и акредитирания център на CIPR в София - Areiron Communication.

► Ан Пилкингтън е основател на PR Academy. В началото на кариерата си Ан се занимава с журналистика, а след това преминава към областта PR, работейки за American Airlines, British Telecom, Woolwich Bank и Barclays.

Sofia Airport Center
A Tishman International Development

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС
СГРАДА НА ГОДИНАТА 2009
NATIONAL CONTEST
BUILDING OF THE YEAR 2009

www.sgradanagodinata.bg

Тел. 02 492 38 00

www.sac.bg

ЗАВЪРШЕНИ ОФИСИ И СКЛАДОВЕ

TISHMAN INTERNATIONAL
COMPANIES
The Trusted Name In Real Estate®

GE
Real Estate

Литиевите батерии изместват бензиновите двигатели

Увеличеното производство на електромобилен засили търсенето на ценния метал

Модата на хибридно захранване при автомобилите неотклонно привлича лития под прожекторите на печалбите, а може би дори в залата на славата. Този лек метал има съществена роля в невероятно голям спектър от продукти - фармацевтични препарати, сплави за аеронавтиката, керамика, стъкло, смазочни материали и още много други, включително в производството на охлаждащи системи, сребърен припой, текстилни продукти, взривни вещества, в създаването на синтетичен каучук и, разбира се, на батерии.

Милиарден пазар

Литиево-йонните батерии захранват шест от всеки десет клетъчни телефона в световен мащаб (това са милиарди устройства) и девет от всеки десет лаптопа (тоест милиарди преноси-

ми компютри). В резултат търсенето на литий е силно и устойчиво.

Напоследък непреодолими сили - като например трескавото желание да се прочисти въздухът по света, търсенето на алтернатива на силната зависимост от петролните продукти, добивани в Близкия изток и изобщо от групата ОПЕК, непоносимостта към високите цени по бензиноколониците и желанието да се намерят надеждни енергийни източници - катапултират до небесата търсенето на литий. Понеже е най-лекият от групата на алкалните метали и изобщо от металите на Земята, това негово свойство дава възможност повече енергия да се съхранява в по-малки пространства, отколкото е било възможно досега. Ето защо този чудодееен метал намира приложение в мобилните телефони и в компютрите.

Голямо, по-голямо...

Сега литиево-йонните батерии стават по-големи

25

▶ млрд. USD получи Програмата за производство на високотехнологични превозни средства в САЩ

- достатъчно големи, за да задвижват коли, камиони, автобуси, дори луноходи и персонални пропелери, използвани от астронавтите в условия на безтегловност. Правителствените пакети за подпомагане в САЩ и в Европа привлякоха внимание и подтикнаха към действия на пазара на електролюбилите и хибридните коли. В Съединените щати Програмата за производство на високотехнологични превозни средства (ATVMP) получи 25 млрд. USD за разработване на батерии. Тази масивна кешова инжекция отприщи лавина от проекти за оползотворяване на световните запаси от литий.

Завод

Според публично оповестени данни щатската Джонсън Контролс и френската Сафт изграждат завод за производство на литиево-йонни батерии в Мичиган с 220 млн. USD държавни помощи под една или друга форма. Неофициалните сведения са, че Джернеръл Електрик, КонокоФилипс и Детройт Едисън са всъщност движещите сили зад 69-те млн. USD, събрани от американския производител, който подписа договор да

▶ Само автомобилният пазар ще участва с 1.5 млрд. USD в произвеждането на литий към 2015 г.

снабдява Крайслер с батерии за бъдещите им хибриди и електромоби.

Коли и совалки

Джернеръл Мотърс се завръща с нов опит за хибридна кола, Чеве Волт, която вероятно ще се появи в изложбените зали в края на 2010 г. От Тойота, най-големия световен производител на коли и лидер в индустрията на хибридните превозни средства, обявиха, че преминават от никелови към литиеви батерии. Откъм Тесла Мотърс се очаква появата на изцяло електрически седан. НАСА хвърля милиони долари за разработване на литиево-йонна технология от ново поколение, с която ще се задвижват различни апарати за транспортиране на астронавти и за улесняване

на работата им на повърхността на Луната.

Уилям Тейхил, шеф на изследователския отдел на Меридиън Интърнешънъл Рисърч, казва, че производството на литий ще се удвои в следващите няколко години, но предупреждава, че индустрията просто не може да произвежда достатъчни количества метал за големите батерии, необходими за бъдещите електромоби и хибридни коли.

Безценно

До 70% от цената на всяка литиево-йонна батерия се пада на суровините за произвеждането ѝ, сред които е и литият. А батериите за коли са скъпи. Например батерията за хибридният автомобил на Джернеръл Мотърс струва 21 хил.

USD. Това означава много пари за литий. През 2010 г. от Хитачи ще осигуряват литиево-йонни батерии за хибридите на Джернеръл Мотърс и после ще увеличат рязко производството, за да отговорят на растящото търсене на нови газово-електрически коли. Те ще се нуждаят от много литий. И не само те.

Хибриди

Само автомобилният пазар ще участва с 1.5 млрд. USD в произвеждането на литий към 2015 г. А след обявяването на президента Обама към края на същата 2015 г. по пътищата на Щатите да се движат 1 млн. хибридни коли американско производство, търсенето на ценния лек метал нараства неимоверно.

Myers' Stock Advisory

Мозъкът Геолог и стратег

▶ Джон Майърс, собственикът на консултантската компания Myers' Stock Advisory, е известен енергиен експерт и инвестиционен стратег. Завършил е геология в Университета на Калгари през 1980 г.

▶ Фокусът на инте-

ресите му е откриването на най-изгодните инвестиционни полета в полезните изкопаеми, енергетиката, минното дело и технологиите. Нюхът му нерядко кара Уолстрийт да се признае за победен.

▶ В последните двадесетина години инвеститорите в енергетиката, последвали препоръките му, са спечелили милиони.

Кой как инвестира в енергоизточниците на бъдещето

▶ В пустинята Невада може да се окаже най-голямото находище на литий в света

Умните щатски инвеститори търсят терен на родна земя

Според американския Национален съюз за производство на усъвършенствани батерии за транспорта литиево-йонните батерии най-вероятно ще заменят бензина като основен източник на енергия в бъдещите коли и във военните транспортни средства. Тъй като литият е най-лекият метал на Земята, батериите ще стават все по-малки и същевременно по-мощни.

Двата начина

Специално за американците има два начина да се инвестира в лития - умен и недотам умен...

Илюстрация за втория са опитите да се влагат пари в две южноамерикански държави. Едната е Чили, най-големият световен

производител на ценния метал. Тамошното правителство често критикува Щатите, а страната не се слави като рай за инвеститори. Друг източник на литий е Боливия - още по-негостоприемна за чуждите капитали, особено за американски.

Умните щатски инвеститори търсят терен на родна земя. В САЩ, в Невада, е находището, което може да се окаже едно от най-големите в света. Америкън Литийъм е единствената местна компания, която търси литий в САЩ и има мажоритарен дял в терена, известен като Долината на Монтесума. Компанията притежава 16 хил. акра от долината, под която вероятно има 700 млн. кг литий. Предварителни оценки сочат, че залежите са вторите по големина в света. А от Америкън Литийъм са решени да превърнат своите невадски запаси от ценния

метал в един от най-големите и най-надеждни източници на литиев карбонат, подходящ за производство на батерии от висш клас.

Контролът

Япония и Китай вече водят битки за южноамериканския литий. Както отбелязва Лео Люис, бизнес

кореспондент за Азия на TimesOnline, безсрамно конкуриращите се дипломатически и корпоративни оферти на Токио и на Пекин към Боливия са подтиквани от една и съща мечта - върховен контрол над бъдещия глобален пазар за електрически превозни средства.

Колите Десетилетие на батериите

▶ От BMW планират пускане на ремоделирания литиево-йонен луксозен седан 750i на японския пазар през 2010 г. През миналата година те са произвели 500 електромобила Mini Es с литиево-йонни батерии.

▶ От Тойота съвсем скоро ще лансират зареждащи също с литиево-йонни

батерии.

▶ Хибриден на Мерцедес-Бенц S400 Blue Hybrid идва през 2010 г. Също хибридният модел Escape на Форд ще се появи през 2012 г.

▶ От Нисан са планирали да монтират на електро-мобилен и хибриден 65 хил. литиево-йонни батерии през 2010 г.

▶ Според предвиждания на Мицубиси Мотърс търсенето на литий за нуждите на електрическите превозни средства ще нарасне пет пъти в следващите десет години.

NEXT
GENERATION 2Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

16 февруари

Избират архитект,
конструктор
и строител
на 2009 г.

19 февруари

Пазарът на
биохрана се
раздвижи, вносът
бележи нов ръст

Критерии

- Собствен бизнес или мениджърска позиция
- Участие в иновативни проекти или добри позиции на пазара
- Изрядни платци към държавата
- Социална отговорност
- Предимство - управление на проекти и бизнес на външни пазари
- Възраст до 35 години

Конкурсът продължава.
Очакваме предложения кой млад мениджър да бъде представен
във в. Пари на e-mail: szheleva@pari.bg

Мениджър по наследство

Валери Николов извървя пътя от чистач в печатница в Германия до собственик на полиграфическа фирма в Плевен

Още в средното училище реших, че макро- и микроикономиката няма да са основата, от която ще се развивам. Прецених, че е по-добре първо да усвоя някаква практична професия и в нея да прилагам познанията си по икономика. Точно затова, когато отидох да уча и да работя в Германия, започнах от най-ниското ниво в рекламната агенция Майкъл Мек - чистач в печатницата. Исках да видя как изглежда целият производствен процес в този бизнес през очите на всеки от участниците в него, казва 33-годишният собственик на плевенското ООД Лабел Валери Николов.

Фирмата на предприемчивия мъж е на пазара с етикети и опаковки от 3 години. Тя наследила дейността от семейната FFD (Функция, форма, дизайн), основана от бащата на Валери - Красимир, през 1990 г. Николов-старши преди 20 години смятал да развива бизнес в областта на промишления дизайн. След фалита на големите соопредприятия в региона обаче се насочил към проектирането на рекламни материали - календари, плакати, етикети.

Опитът

Преди да тръгне за Германия, Валери вече имал доста практически опит в полиграфията и промишления дизайн - натрупал го във фирмата на своя баща. Заминал за Мюнхен и 4 години учил там в Професионалното висше училище за печатни и медийни технологии. Покрай работата си в Майкъл Мек пък имал възможност да види с очите си как се прави рекламен бизнес на световно ниво - клиенти на германската агенция са Долче и Габана, Емпорио Армани, Марко Поло, Карл Лагерфелд, Версаче, Богнер.

800

► хил. лв. досега са инвестирани във фирмата

„Ако не се промени нещо в начина, по който се отпускат европейските пари, ще търся други възможности за развитие на бизнеса си

В България се приbral с идеята и хъса да развие семейния бизнес като фирма с много широки граници на действие - продукти и фирмен маркетинг, рекламно обслужване. Реалността у нас обаче се оказала по-различна от представите му.

Развитие

Откакто се върнах преди 5 години, постигнахме много. Инвестициите ни в базата са близо 800 хил. лв. С банкови заеми купихме сградата, в която работим, и нови машини. Събрахме висококвалифициран екип. Постоянните ни клиенти се увеличиха чувствително. В пиковите за нашия бизнес месеци стигнахме обороти от 70 хил. лв. и повече.

Условията за бизнес у нас обаче са несравними с онова, което видях в Германия. Тук всичко става изключително бавно. Капитал не можем да натрупаме, защото печалбата ни е минимална. А разходите по дейността растат постоянно, разказва Валери Николов.

Вместо да развие идеята за многостранен рекламен бизнес, той бил принуден да направи точно обратното. Регистрирал Лабел ООД с предмет на дейност производство на етикети и опаковки, защото установил, че за проектиране и графичен дизайн на рекламни продукти у нас на практика никога не плаща.

► Валери Николов има опит как се прави полиграфически и рекламен бизнес на световно ниво в Германия, който пренесе у нас

СНИМКА АВТОРЪТ

Оцеляване

За да запази клиентите си в условията на икономическа криза, през март миналата година Валери намалил с близо 20% цените на продуктите си. Този ход се оказал изключително успешен. Почти през цялата 2009 г. фирмата работила на две смени и не само оцеляла, но и постигнала с 10% по-висок оборот спрямо 2008-а.

От края на януари тази година мениджърът е изправен пред нов сериозен проблем - как да запази специалистите си. Поръчките изведнъж секнали. Николов отново намерил изход, с който да осигури приходи през следващите няколко месеца. Фирмата му поела разработването на проекти, за които други печатници имат поръчки, но нямат капацитет да се справят с проектирането.

Принципи

От цеха не може да излезе като готов продукт нищо, което на мен не ми е харесало. Щом аз не го одобрявам, значи и клиентът няма да го хареса.

Честността е основен принцип в бизнеса ми. Всичко в отношенията ни с бизнес партньорите трябва да е прозрачно и ясно. Не бих си позволил да хитрувам на дребно заради някаква временна печалба, твърди младият мениджър.

Проекти

От известно време Николов публикува в медиите в Германия и Чехия обяви, че търси чуждестранен съдружник, с който да развие на още по-високо ниво бизнеса си. Решил се на тази стъпка, след като се сблъскал с чиновническия формализъм у нас и разбрал, че трудно ще го

преодолее.

15 хил. лв. инвестирахме в разработването на проект, с който кандидатствахме за финансиране по програма ФАР. Идеята ни беше да разширим значително производствените си мощности. Имаме свободно помещение от 800 кв. м. Имаме и контакти за износ в Европейския съюз. Ако постигнем достатъчно голям капацитет и високо качество, нищо

не може да ни спре да изнасяме в Австрия, Чехия, Германия. Чиновниците обаче не одобриха проекта заради елементарни документални пропуски. Не мисля да спирам до тук. Ако не се промени нещо в начина, по който се отпускат европейските средства, ще потърся други възможности за развитие на бизнеса, категоричен е Валери Николов.

Ангел Атанасов

Визитка
Кой е Валери
Николов

- Завършил е плевенската Финансово-стопанска гимназия Интелект със специалност Мениджмънт.
- След средното си образование работил

няколко години във фирмата на неговия баща - FFD.

- През 2005 г. се дипломира в Професионалното висше училище за печатни и медийни технологии в Мюнхен.
- От 2007 г. е собственик и управител на фирма Лабел ООД.

Пързалка

” За да направят зимната олимпиада по-вълнуваща, тази година организаторите са решили всички бобслеи да са направени от Toyota

► **Джей Лено**, комик и телевизионен водещ

Кино

Disney бърза да пусне „Алиса“ на DVD

Компанията Walt Disney е помолила кината за по-кратък срок между дебюта на „Алиса в страната на чудесата“ и пускането на филма на DVD. Новата продукция тръгва по екраните на 5 март. Студиото

е поискало съкращаване на традиционния прозорец от 17 на 13 седмици, за да изпревари слабия за домашно кино летен сезон. Продажбите на билети в кината в САЩ през миналата година скочиха до 9.9 млрд. USD, но приходите от DVD и blu-ray за пръв път от 2002 г. насам не успяха да ги изпреварят и стигнаха едва 8.7 млрд. USD.

Обяд за милиони

Инвестиционно проучване удивило Уорън Бъфет и го накарало да се срещне с млада предприемачка

Инвеститорите са тези, които обикновено плащат, за да обядват с Уорън Бъфет. Не така обаче стоят нещата за управителя на хедж фонд Кара Голдънбърг. Двадесет и девет годишната нюйоркчанка изпратила през ноември свое проучване на акции на 79-годишния председател и главен изпълнителен директор на Berkshire Hathaway Inc, тъй като чула, че той обича да прекарва Деня на благодарността в търсене на инвестиционни идеи. Бъфет се впечатлил достатъчно, за да я покани заедно с бизнес партньора й Алекс Дюран в централния си офис в Омаха, щата Небраска, за да вечерят и да поговорят.

Обеди

Проучването осигурило на Голдънбърг среща, за която някои с готовност плащат пари. От 2000 г. насам милиардерът организира обеди, за които кандидатите наддават на търг, като приходите се използват за благотворителност. Победителят може да заведе до седем свои приятели, за да разговарят с втория най-богат американец след основателя на Microsoft Бил Гейтс. През юни миналата година инвеститор спечели обяд срещу 1.68 млн. USD на търг, проведен по eBay. Рекордът обаче си остава 2.11 млн. USD (при начална цена от 25 хил. USD), постигнат през 2008 г.

Джакпот

Голдънбърг удари джакпота, казва Франк Бец от Carret Zane Capital Management LLC - компания, която инвестира в Berkshire

Nathaway повече от двадесет години. Голдънбърг завършва химия в Йейлския университет през 2002 г. Първата ѝ работа е като анализатор в инвестиционната банка Morgan Stanley. През 2003 г. се премества в хедж фонда на JPMorgan Chase & Co. Highbridge Capital Management LLC, а година по-късно - в Brahman Capital Corp. Става най-младият партньор във фирмата, където отговаря за управлението на портфейл от 2 млрд. USD. Заедно с двама колеги от Brahman основават Permian Investment Partners LP с 65 млн. USD активи през август 2008 г. В момента компанията управлява около 100 млн. USD. Permian се концентрира основно върху компании в Западна Европа, които смята за подценени. Проучването, което Голдънбърг изпраща на Бъфет, включва обосновката за избора на първите десет компании в портфейла ѝ.

Стратегия

Бъфет предпочита акции на компании, за които смята, че имат дългосрочни предимства пред конкурентите си. Най-големият инвеститор в Coca-Cola Co., Wells Fargo & Co. и American Express Co. превръща Berkshire от производител на подплата за костюми в конгломерат с пазарна стойност от над 170 млрд. USD и с бизнес, включващ всичко от застраховки до сладолед.

Първото му самостоятелно инвестиционно предприятие е хедж фонд. През май 1956 г., когато е на 25 години, Бъфет основава

” Идеалният инвестиционен хоризонт е „завинаги“

Associates Ltd., в което инвеститори са негови приятели и роднини. След това фондът се трансформира в Buffett Partnership Ltd., който прекратява дейността си през 1970 г. Оттогава насам Бъфет ръководи Berkshire.

Основният инвестиционен принцип на Бъфет е да е предпазлив, когато другите са алчни, и да е алчен, когато другите са предпазливи. За него идеалният инвестиционен хоризонт е „завинаги“.

Bloomberg

Подкрепа

Заради училище на Мадона гонят селяни в Малави

Правителството на африканската държава Малави нареди на 200 селяни да се преместят, за да освободят място за училището за момичета, което поп звездата Мадона смята да построи за 15 млн. USD.

Жителите отказват да напуснат мястото, което се намира близо до столицата Лилонгве. Местните власти заявиха, че парцелът е преотстъпен на Мадона, а на хората се предлага правителствена земя. Според директора на бъдещото училище Мадона е платила на селяните повече от 16 млн. квачи (около 115 хил. USD), за да ги компенсират за преместването.

Отличие
Ванеса Редгрейв с награда от BAFTA

Британската актриса Ванеса Редгрейв ще получи наградата Academy Fellowship на Британска академия за филмово и телевизионно изкуство (BAFTA) на церемония в края на февруари. Прес-

тижното отличие ще ѝ бъде връчено за цялата ѝ кариера, продължила повече от 60 години. Най-високото си признание академията е присъждала на творци като Чарли Чаплин, Алфред Хичкок, Стивън Спилбърг, Шон Конъри, Елизабет Тейлър и Джули Кристи. Седемдесет и три годишната Редгрейв има шест номинации и една награда Оскар за ролята си в „Джулия“.

